

Πανεπιστημίου Ποδη

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΣΤΟ Α.Π.Θ.

Οι αλλοδαποί φοιτητές στο Α.Π.Θ. αποτελούν σήμερα ένα πολυπληθές δυναμικό κύτταρο, που εντάσσεται αρμονικά σε ένα φιλικό εκπαιδευτικό περιβάλλον. Ωστόσο τα προβλήματα δεν απουσιάζουν...

Ελπίδες για το κτίριο παραπληγικών

Το κτίριο που για 13 χρόνια παρέμενε γιατί θα αποπερατωθεί μετά την επιτυχία των πρυτανικών αρχών να εξασφαλίσει τα απαιτούμενα κονδύλια από το Υπουργείο Υγείας.

Η Φοιτητική Λέσχη εκσυγχρονίζεται

Ανανεωμένη, με νέες υποδομές και αναβάθμιση των υπηρεσιών της, θα ξεκινήσει η Φοιτητική Λέσχη κατά το νέο ακαδημαϊκό έτος.

Πρόγραμμα «ΙΑΣΩΝ»

Οι παρευξείνιες χώρες ζουν το σύγχρονο Ιάσονά τους με τη διαπανεπιστημιακή προσέγγιση.

Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών

Ένα ίδρυμα συνώνυμο της νεοελληνικής γλώσσας.

Το ελληνικό πανεπιστήμιο ζει τη δική του άνοιξη

Είναι το τεύχος της άνοιξης αυτό που κρατάτε στα χέρια σας. Κι ως κεντρικό του θέμα έχει τους αλλοδαπούς φοιτητές. Για να θυμίζει και στους πιο απαισιόδοξους πως είναι άνοιξη για την ανώτατη εκπαίδευσή μας όταν επιλέγεται η Ελλάδα ως σπουδαστικός προορισμός από νέους Ευρωπαίους, Αμερικανούς, Ασιάτες, Αφρικανούς. Είναι άνοιξη για το

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο να υποδέχεται προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές που πια μετριούνται σε χιλιάδες σε όλες σχεδόν τις σχολές του και σε πλήθος τμημάτων του. Η φοιτητική μετανάστευση στη χώρα μας είναι πλέον αμφίδρομη. Και αν σήμερα υπερέχει η εξωτερική, υπάρχει τεράστια δυναμική οι όροι να αντιστραφούν. Αλλά για να γίνει

αυτό, χρειάζεται όραμα, στρατηγική, αποσαφήνιση στόχων κι επιδιώξεων και γενναίες αποφάσεις, όπου χρειαστεί.

Πέραν αυτού μεγάλα ζητήματα έχουν αναδυθεί στο εκπαιδευτικό τοπίο. Δεν είναι μόνο τα μη κρατικά πανεπιστήμια, για τα οποία έχει αρχίσει έντονη συζήτηση στη χώρα μας. Υπάρχει σοβαρός διάλογος σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για θέματα ισοτιμίας σπουδών, αξιολόγησης εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, κύκλων σπουδών και διάρκειάς τους. Και συναφώς με αυτά, κατάρτιση-εξειδίκευση από τη μια, μόρφωση-ευρύτερη παιδεία από την άλλη παλεύουν για να ισορροπήσουν. Είναι μια μεταβατική εποχή, διαπραγμάτευσης του παλιού, αυτού που ξέρουμε, μ' ένα καινούριο, που επιχειρούμε να ιχνηλατήσουμε, προβάλλοντας ταυτόχρονα προσδοκίες, αγωνίες αλλά και φόβους – ανθρώπινη αντίδραση σε καθετί καινούριο. Ευχόμαστε να είναι άνοιξη αυτή η μεταβατική εποχή και γόνιμος ο διάλογος. Ούτως ή άλλως υποσχόμαστε να συμβάλλουμε σ' αυτόν σε επόμενα τεύχη.

Καλή ανάγνωση.

Η συντακτική επιτροπή

Η φοιτητική μετανάστευση στη χώρα μας είναι πλέον αμφίδρομη. Και αν ακόμη σήμερα υπερέχει η εξωτερική, υπάρχει τεράστια δυναμική οι όροι να αντιστραφούν.

Επιτέλους, άνοιξη μετά από 13 χειμώνες!

Οι ελπίδες για αποπεράτωση
του έργου αναζωπυρώνονται

Ρεπορτάζ
Κατερίνα Παλιγιάννη

Μια βόλτα στην πανεπιστημιούπολη αρκεί για να πείσει τον οποιονδήποτε ότι τα τελευταία χρόνια η εικόνα του πανεπιστημίου αλλάζει. Κτίρια καινούρια, σύγχρονα αλλά και παλιά που επιδιορθώνονται δίνουν το στίγμα της προσπάθειας δημιουργίας ενός πανεπιστημίου αναγνωρίσιμου και χρήσιμου στο κοινωνικό σύνολο. Υπάρχει όμως και ένα κτίριο που εδώ και δεκατρία χρόνια δεν αξιοποιείται και παραμένει ημιτελές, στη συμβολή των οδών Αγίου Δημητρίου και Γ' Σεπτεμβρίου. Το κτίριο «φάντασμα» ενσαρκώνει την απόφαση των πρωτανικών αρχών του 1991 να δημιουργήσουν ένα κτίριο αποκατάστασης παραπληγικών και αναπήρων που θα ανταποκρίνεται στην απαίτηση της κοινωνίας για μέριμνα των αναγκών των ατόμων με κινητικά και άλλα προβλήματα.

Το όραμα για τη δημιουργία του Κέντρου Μετανοσοκομειακής Φροντίδας και Αποκατάστασης γίνεται πραγματικότητα μετά από έντονες και επίμονες προσπάθειες φορέων του πανεπιστημίου, οι οποίες μετά από δεκατρία χρόνια βρήκαν ανταπόκριση από το Υπουργείο Υγείας. Έτσι, έπειτα από συντονισμένες προσπάθειες, επήλθε συμφωνία μεταξύ των δύο μερών για την αποπεράτωση του μεγαλύτερου μέρους του κτιρίου με κονδύλια του Υπουργείου Υγείας και του πανεπιστημιακού προϋπολογισμού.

Το «βιογραφικό» του κτιρίου

Η γέννηση της ιδέας για υλοποίηση ενός τέτοιου έργου, με τεράστια σημασία για τα άτομα που χρειάζονταν ειδική περίθαλψη καθώς και για τους φοιτητές των ιατρικών και παραϊατρικών σχολών, έγινε το 1991 επί πρυτανείας Αντ. Τρακατέλλη, όταν αποφασίστηκε η χρηματοδότηση του έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ένα δισεκατομμύριο δραχμές.

Τότε δημιουργήθηκε μια ομάδα διακεκριμένων επιστημόνων από τις αρμόδιες πανεπιστημιακές σχολές, όπως αρχιτεκτόνων, ιατρών και πολιτικών μηχανικών, οι οποίοι προκειμένου να καταλήξουν στην καλύτερη δυνατή μελέτη του έργου επισκέφθηκαν παρόμοια ιατρικά κέντρα σε πολλές χώρες της Ευρώπης. Η αρχική εκπόνηση του σχεδίου προέβλεπε ότι το κτίριο θα είχε έκταση 23.000 έως 25.000 m².

Οι επιδιώξεις για το Κέντρο Αποκατάστασης Αναπήρων ήταν υπέρμετρες και φιλοδοξούσαν στη δημιουργία ενός κέντρου που θα συγκатаλεγόταν ανάμεσα στα καλύτερα της Ευρώπης. Τα χρήματα όμως της χρηματοδότησης δεν συμβιβάζονταν με τις ανάγκες για την ολοκλήρωση του έργου και γι' αυτόν το λόγο η κατασκευή δεν ολοκληρώθηκε και το κτίριο έμεινε ημιτελές.

Η ελπίδα ξαναζωντανεύει

Η αλλαγή ξεκινά με την μετονομασία του σε Κέντρο Μετανοσοκομειακής Φροντίδας και Αποκατάστασης και προχωρά πιο ουσιαστικά στην οριστικοποίηση της συμφωνίας μεταξύ υπουργείου και πανεπιστημίου για επανέναρξη των εργασιών με σκοπό την αποπεράτωση του κτιρίου μετά από δεκατρία χρόνια. Στις 26 Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε συνάντηση στην οποία παρευρέθηκαν από πλευράς υπουργείου ο υπουργός υγείας κ. Κ. Στεφανής και οι πρόεδροι των Π.Ε.Σ.Υ.Π. Από πλευράς πανεπιστημίου συμμετείχαν ο πρύτανης καθ. Ι. Αντωνόπουλος, οι αντιπρυτάνεις καθ. Α. Κάζης και Χ. Καλτσίκης, ο πρόεδρος του Τμήματος Ιατρικής καθ. Ι. Μπόντης, ο πρόεδρος της νομικής επιτροπής Α.Π.Θ. καθ. Γ. Νάκος, ο εκπρόσωπος της ομάδας μελέτης αρχιτέκτων Ε. Κάστρο και ο εκπρόσωπος της επιτροπής του Τμήματος Ιατρικής καθ. Ι. Τριαρίδης, που διερευνήσε τις δυνατότητες ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων στο συγκεκριμένο κτίριο.

Η συνάντηση είχε στόχο την επίτευξη οριστικής συμφωνίας, μεταξύ Α.Π.Θ. και Υπουργείου Υγείας, πάνω στις προγενέστερες διερευνήσεις, που είχαν πραγματοποιηθεί για τις προοπτικές εξέλιξης του ημιτελούς κτιρίου. Το Υπουργείο Υγείας επαναδιατύπωσε την άποψη ότι η απαιτούμενη συνολική επιφάνεια για την ανάπτυξη ενός τέτοιου κέντρου είναι της τάξης των 15.000 m² και ανέλαβε εξ ολοκλήρου τόσο τη χρηματοδότηση της κατασκευής του όσο και του τεχνικού εξοπλισμού του. Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, μετά από πρόταση του Τμήματος Ιατρικής, στην απομένουσα επιφάνεια των περίπου 10.000 m² αποφάσισε τη χρηματοδότηση της κατασκευής ενός Ερευνητικού Επιστημονικού Ιατρικού Ινστιτούτου.

Πράγματι, δείγμα της δυναμικής που διακατέχει το Υπουργείο περί του θέματος αποτελεί το γεγονός ότι ήδη, όπως ενημέρωσε ο υπουργός, έχει μεταφερθεί το ποσό των 500.000 ευρώ στο νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, προκειμένου να

Το Κέντρο Μετανοσοκομειακής Φροντίδας και Αποκατάστασης θα έχει δυνατότητα εξυπηρέτησης 100 κλινών, ενώ θα περιλαμβάνει και μια μικρή μονάδα εντατικής παρακολούθησης.

Επιτέλους,
άνοιξη
μετά από
13 χειμώνες!

καλυφθεί το κόστος σύνταξης των υπόλοιπων φάσεων μελέτης του κτιρίου. Επιπλέον μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων έχει αποφασιστεί σειρά ενεργειών για τη συντομότερη ολοκλήρωση του κτιρίου.

Από κοινού ΑΧΕΠΑ και Α.Π.Θ.

Στις πιο άμεσες δράσεις των δύο μερών εντάσσεται η συγκρότηση ολιγομελούς επιτροπής νομικών, η οποία θα διερευνήσει, στο πλαίσιο του ισχύοντος καθεστώτος διοίκησης του νοσοκομείου, ιδιοκτησιακά θέματα. Δηλαδή την παραχώρηση χρήσης του κτιρίου στο ΑΧΕΠΑ, καθώς και τη δυνατότητα μεταφοράς πόρων από το νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ προς το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, για την προσαρμογή της μελέτης του κτιρίου ή την παραχώρηση της μελέτης στο νοσοκομείο.

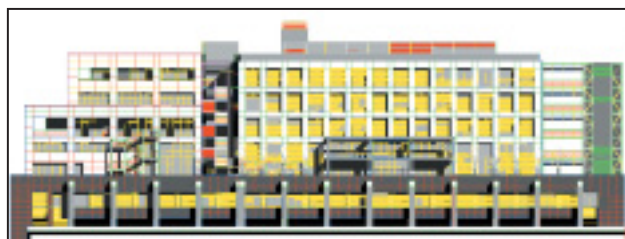
Επίσης δημιουργήθηκε ακόμη μια επιτροπή, η οποία θα εξετάσει και θα εισηγηθεί το γενικό κτιριολογικό πρόγραμμα και την ενδεικτική χωροθέτηση των δύο νέων πλέον λειτουργικών ενότητων του κτιρίου, τόσο του Κέντρου Μετανοσοκομειακής Φροντίδας και Αποκατάστασης όσο και του Επιστημονικού Ιατρικού Ινστιτούτου. Στην επιτροπή αυτή κρίθηκε απαραίτητη η συμμετοχή εκπροσώπου και τεχνικών του καθ' ύλην αρμόδιου Περιφερειακού Συστήματος Υγείας και Πρόνοιας, του Τμήματος Ιατρικής, του νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ και εκπροσώπων των μελετητών του κτιρίου, ενώ αυτή η επιτροπή θα λειτουργεί υπό την εποπτεία του αντιπρύτανη Α. Κάζη.

Έχοντας αποσαφηνίσει όλα τα παραπάνω, αυτό που προέχει πλέον είναι να επιλεγεί ο φορέας, ένας εκ των ΑΧΕΠΑ ή Α.Π.Θ., που θα είναι υπεύθυνος για την ολοκλήρωση της προσαρμογής της μελέτης και στη συνέχεια για τη δημοπράτηση του έργου. Στο γενικό πλαίσιο της λειτουργίας του το Κέντρο θα έχει δυνατότητα εξυπηρέτησης 100 κλινών, ενώ θα περιλαμβάνει και μια μικρή μονάδα εντατικής παρακολούθησης. Πολύ σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι θα πιστοποιεί τη χορήγηση ειδικότητας σε διάφορες ειδικότητες της Ιατρικής, όπως φυσιάτρους και φυσιοθεραπευτές.

Μονάδα στήριγμα σε όλους τους συμπολίτες μας

Εάν θέλουμε να πιστεύουμε ότι το πανεπιστήμιό μας κινείται στο πλαίσιο μιας σχέσης προσφοράς και ανταλλαγής με το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, τότε οφείλουμε να μεριμνούνε πρώτιστα για τους ανθρώπους αυτούς που ύστερα από μια άτυχη στιγμή βρέθηκαν να αντιμετωπίζουν καθημερινά στη ζωή τους σημαντικά προβλήματα. Με βάση στατιστικά στοιχεία η Ελλάδα κατέχει τη θλιβερή πρωτιά στα τροχαία ατυχήματα μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εάν αυτό δεν κρούει τον κώδωνα για αφύπνιση, τότε τι; Το πανεπιστήμιο, εργαστήριο παραγωγής νέων ιδεών και σταυροδρόμι απόψεων, με γνώμονα πάντα τον ανθρώπινο παράγοντα, δεν θα μπορούσε να μείνει εκτός αυτής της προσπάθειας. Και ο θεμέλιος λίθος μπαίνει με τη νέα αυτή μονάδα η οποία διοικητικά θα υπάγεται στο νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ και επιστημονικά στο Τμήμα Ιατρικής του Α.Π.Θ.

Σχέδια όψεων
του νέου κτιρίου.

Μέσα στο πλαίσιο των αλλαγών που συντελούνται χρόνο με το χρόνο και που είναι απαραίτητες για ένα σύγχρονο και ανταγωνιστικό πανεπιστήμιο, η Φοιτητική Λέσχη αλλάζει.

Το νέο ακαδημαϊκό έτος θα βρει τη φοιτητική λέσχη ανανεωμένη ως προς όλες τις παραμέτρους και η διοίκηση ελπίζει να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις των φοιτητών με την ποιότητα των βελτιωμένων υπηρεσιών που θα παρέχει.

ΝΕΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ

Σε τροχιά αναδιοργάνωσης και εκσυγχρονισμού μπαίνει η Φοιτητική Λέσχη λίγους μήνες πριν από το καλοκαίρι, με σκοπό την αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και των παρεχόμενων υπηρεσιών προς το φοιτητή. Η Φοιτητική Λέσχη τα τελευταία χρόνια βρίσκεται αντιμέτωπη με προβλήματα που δυσχεραίνουν τη λειτουργία της και χρήζουν άμεσης επίλυσης, ώστε η σίτιση του φοιτητή να γίνεται υπό τις πιο σύγχρονες και ποιοτικές μεθόδους. Έτσι, το 2004 αναμένεται να είναι ένα έτος-σταθμός για τις εξελίξεις στην ποιότητα παρασκευής των φαγητών, τις εγκαταστάσεις και τις κοινωνικές υπηρεσίες, όπως είναι η υγειονομική και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Ο προϋπολογισμός των έργων για την επέκταση των εγκαταστάσεων υπερβαίνει περίπου κατά 3 εκατ. ευρώ τους προϋπολογισμούς άλλων ετών και ανέρχεται στα 11 εκατ. ευρώ. Τα κονδύλια για τα έργα υποδομής προέρχονται εξολοκλήρου από το Υπουργείο Παιδείας.

Μεταξύ των ενεργειών για τον εκσυγχρονισμό της Λέσχης συμπεριλαμβάνονται η συντήρηση των ήδη υπάρχοντων κτιρίων, η επέκταση των υποδομών παρασκευής συσσιτίου και των εγκαταστάσεων του εστιατορίου, η αναβάθμιση του ποσοτικού και ποιοτικού ελέγχου τροφίμων με νέα συστήματα ελέγχου υγιεινής και, κυρίως, η ποιοτική αναβάθμιση της διαδικασίας παρασκευής του φαγητού, για την οποία θα ισχύουν πολύ αυστηροί κανόνες υγιεινής. Ο νέος τρόπος, με τον οποίο θα παρασκευάζονται τα τρόφιμα, είναι σύμφωνος με τις προδιαγραφές του Εθνικού Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.), που καθορίζει το ακριβές σύστημα παρασκευής, ώστε να είναι εγγυημένη η καλύτερη δυνατή ποιότητα στο φαγητό που καταναλώνει ο φοιτητής. Σύμφωνα με τον αναπληρωτή πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της Λέσχης και κοσμήτορα της Πολυτεχνικής Σχολής καθ. Δ. Τολίκα, προγραμματίζεται, επιπλέον, διοικητική αναδιάρθρωση και αναδιοργάνωση των τεσσάρων τομέων, των οποίων άπτονται οι αρμοδιότητες της Λέσχης: προμήθεια τροφίμων, προγραμματισμός συσσιτίου (ώστε να παρέχονται πλήρη γεύματα), παρασκευή και διανομή.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ήδη έχουν συσταθεί και λειτουργούν, αφενός ειδική επιτροπή που ασχολείται με τον ποσοτικό έλεγχο των τροφίμων, ώστε να επιβεβαιώ-

Ρεπορτάζ
Ευγενία Πατρώνη
Κατερίνα Παλιγιάννη

Η Φοιτητική Λέσχη εκσυγχρονίζεται

νονται αριθμητικά οι ποσότητες που παραγγέλλονται από τους προμηθευτές, αλλά και επιτροπή ποιοτικού ελέγχου και εργαστήριο, στο οποίο θα λαμβάνουν χώρα λεπτομερείς μικροβιολογικοί έλεγχοι των τροφίμων.

Οι αναβαθμισμένες υποδομές απαιτούν και νέο προσωπικό

Η φοιτητική λέσχη, παρόλο που είναι σε θέση να παρέχει φαγητό σε μια πολύ μεγάλη μερίδα φοιτητών, ωστόσο βρίσκεται αντιμέτωπη με πολλά προβλήματα που δυσχεραίνουν τη λειτουργία της. Ένα μεγάλο μέρος αυτών των προβλημάτων, που συνδέονται με τη λειτουργικότητα των εγκαταστάσεων, αναμένεται να βρουν λύσεις μέσα στο 2004 με την πραγματοποίηση των μεγαλόπνοων σχεδίων αναβάθμισης των εγκαταστάσεων της Λέσχης. Το κτίριο, στο οποίο στεγάζεται η Φοιτητική Λέσχη, θα ανακαινιστεί και θα επεκταθεί σε νέες εγκαταστάσεις που θα δημιουργηθούν ακριβώς δίπλα στο υπάρχον κτίριο.

Μια άλλη κατηγορία προβλημάτων αφορά στη στελέχωση της Λέσχης με προσωπικό, ικανό σε αριθμό ώστε να αντεπεξέρχεται στον ολοένα αυξανόμενο αριθμό των φοιτητών. Από το 1976 και μετά στη Φοιτητική Λέσχη δεν έχουν γίνει προσλήψεις

Με τα μάτια των φοιτητών

Οι απόψεις των φοιτητών για τη Λέσχη ποικίλουν και η προτίμησή τους να σιτίζονται εκεί ή όχι εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, μεταξύ των οποίων οι διατροφικές συνήθειες αλλά και κυρίως η οικονομική κατάσταση του κάθε φοιτητή. Πράγματι, οι φοιτητές για τους οποίους η σίτιση στη Λέσχη είναι μονόδρομος, δεδομένου ότι τα οικονομικά τους δεν τους δίνουν δικαίωμα επιλογής, είναι ευχαριστημένοι από την ποιότητα του φαγητού ενώ άλλοι που μπορούν να αγνοήσουν τη δυνατότητα δωρεάν σίτισης, τρώνε με μικρότερη συχνότητα και πιο επιλεκτικά στη Λέσχη.

Ωστόσο, υπάρχει ένας πολύ μεγάλος αριθμός φοιτητών που, παρόλο ότι έχουν τη δυνατότητα να προτιμήσουν κάποιο φοιτητικό εστιατόριο ή να παρασκευάσουν μόνοι τους το φαγητό, εντούτοις επιλέγουν να σιτίζονται στη

Λέσχη, επειδή είναι ευχαριστημένοι γευστικά και ποσοτικά από το φαγητό ή επειδή εξυπηρετούνται από αυτή, λόγω της εγγύτητάς της με τις σχολές στις οποίες φοιτούν.

Ο Φώτης από το Τμήμα Φυσικής λέει: «Στη Λέσχη έχω φάει μερικά από τα πιο νόστιμα φαγητά. Όμως θα μπορούσε να υπάρχει μεγαλύτερη ποικιλία».

Μια σειρά από παράπονα των φοιτητών αφορούν στις συνθήκες παρασκευής των φαγητών: «Τρώω σπάνια στη Λέσχη διότι δεν εμπιστεύομαι τις συνθήκες υγιεινής. Κάθε φορά που πάω, αναρωτιέμαι κάτω από ποιες συνθήκες ετοιμάστηκε το φαγητό», δηλώνει η Μαρία από τη Νομική.

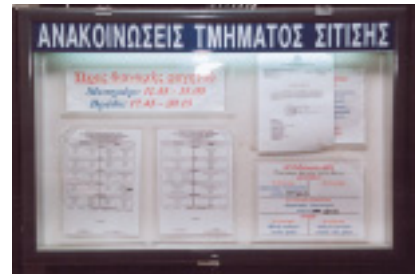
Όποιες κι αν είναι οι ανησυχίες των φοιτητών, είναι γεγονός, πάντως, ότι 12.000 φοιτητές επιλέγουν καθημερινά τη Λέσχη για το μεσημεριανό ή βραδινό τους φαγητό. Άλλωστε, όλοι συμφωνούν ότι η Λέσχη αποτελεί ένα μεγάλο κεφάλαιο της φοιτητικής ζωής.

προσωπικού, ενώ οι ανάγκες, ιδιαίτερα για προσωπικό πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, αυξάνονται χρόνο με το χρόνο. Το υπάρχον προσωπικό είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις λόγω της εμπειρίας του, αλλά και της προσωπικής προσπάθειας που χρόνια τώρα καταβάλλει. Δεδομένης όμως της μείωσης που επέρχεται λόγω συνταξιοδότησης, η Λέσχη αντιμετωπίζει επιτακτικότερα από όσο ποτέ μέχρι σήμερα την ανάγκη ενίσχυσης του αριθμού του προσωπικού. Η Φοιτητική Λέσχη τον τελευταίο καιρό βρίσκεται σε μια διαδικασία αλλαγών και στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται να δημιουργηθεί ο οργανισμός των υπηρεσιών (που άλλωστε διαθέτει κάθε υπηρεσία) και που θα συνεισφέρει στην επίλυση του προβλήματος προσωπικού. Μετά την αποτύπωση όλων των διαστάσεων του προβλήματος η λύση αναμένεται από το Υπουργείο Παιδείας και την έγκριση για πρόσληψη του απαραίτητου προσωπικού, διοικητικού και επιστημονικού.

Άλλωστε, η πρόσληψη γιατρών όλων των ειδικοτήτων είναι το χαρακτηριστικό των υπηρεσιών υγείας, στο οποίο συνίσταται η ουσιαστική αναβάθμισή τους. Τη στιγμή αυτή ολοκληρώνονται οι διαδικασίες πρόσληψης παθολόγου, ενώ ζητείται από το Υπουργείο Παιδείας η πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού για τις υγειονομικές και ιατρικές υπηρεσίες που παρέχει η Λέσχη. Ακόμη, η βελτίωση των υποδομών θα ευνοήσει και αυτό το κομμάτι, καθώς προβλέπεται η ανακαίνιση των υπαρχουσών εγκαταστάσεων αλλά και η δημιουργία νέων, που θα εξυπηρετούν τις αναβαθμισμένες δυνατότητες της Φοιτητικής Λέσχης.

Η Λέσχη στεγάζεται στο κτίριο εντός του πανεπιστημίου από το 1969 και μέχρι σήμερα πολλές φορές έχουν πραγματοποιηθεί αναβαθμίσεις των υποδομών, όπως η δημιουργία του κτιρίου της υγειονομικής υπηρεσίας. Όμως, είναι η πρώτη φορά στην ιστορία της Φοιτητικής Λέσχης που γίνεται τόσο εκτεταμένη προσπάθεια όχι απλώς για μια ανακαίνιση αλλά για μια ριζική αλλαγή της φυσιογνωμίας της Λέσχης, ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες που αυξάνονται χρόνο με το χρόνο και είναι ανάλογες προς την αύξηση του αριθμού των φοιτητών. Οι προσπάθειες για εκσυγχρονισμό των κτιριακών εγκαταστάσεων, για αύξηση του προσωπικού και εν γένει για παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών είναι μια ισχυρή απόδειξη ότι η Λέσχη παραμένει ένα πολύ δυναμικό και ζωντανό κομμάτι του πανεπιστημίου.

Αν τελικά η Φοιτητική Λέσχη παραμείνει για κάποιο διάστημα κλειστή λόγω των εργασιών, οι περίπου 12 χιλιάδες φοιτητές που εξυπηρετούνται από τη Λέσχη θα καλυφθούν είτε με εξωτερική τροφοδοσία (κέτεριγκ) είτε με χρηματικά κουπόνια. Πάντως, όσοι δικαιούνται τη δωρεάν σίτιση, το διάστημα που η Λέσχη θα παραμείνει κλειστή, δε θα στερηθούν αυτή τη δυνατότητα.

*Άλλοτε ικανοποιημένοι
και άλλοτε απλώς
ανεκτικοί οι φοιτητές
κρίνουν αυστηρά
τις υπηρεσίες της
Φοιτητικής Λέσχης.*

Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ Α.Π.Θ. ΣΤΗΝ ΑΝΑΘΕΡΜΑΝΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΙΣ ΠΑΡΕΥΞΕΙΝΙΕΣ ΧΩΡΕΣ

Η επίσκεψη της επιστημονικής ομάδας του Προγράμματος «Ιάσων» στο Πανεπιστήμιο Διεθνών Σχέσεων της Μόσχας με τους καθηγητές και τους φοιτητές του Τμήματος Ελληνικής Γλώσσας.

του **Ι. Ν. Καζάζη**

καθηγητή του Τμήμ. Φιλολογίας Α.Π.Θ.,
επιστ. συντονιστή του Προγρ. «ΙΑΣΩΝ»

Ο σύγχρονος Ιάσων... επιστρέφει στον Πόντο το χρυσόμαλλο δέρας

Το πρόγραμμα «ΙΑΣΩΝ» κάθε άλλο παρά άγνωστο είναι στην πανεπιστημιακή κοινότητα και στην επίσημη πολιτεία.

Στόχος του προγράμματος είναι η πρακτική ενίσχυση πυρήνων ελληνικών σπουδών που δραστηριοποιούνται σε πανεπιστήμια της Παρευξείνιας Ζώνης –ή ακόμη και η ίδρυση μικροτμημάτων (mini-departments) ελληνικών σπουδών, όταν δεν υπάρχουν. Σε λίγα πανεπιστήμια της περιοχής υπήρχαν και λειτουργούσαν υποτονικά ως το 1990 προγράμματα ελληνικών σπουδών. Μετά από το κρίσιμο αυτό όριο άρχισε να εμφανίζεται μια πρωτοφανής ζήτηση για τα ελληνικά, όχι μόνο για τα αρχαία, όπως παλιά, αλλά και για τα νέα. Εξέλιξη εντυπωσιακή αλλά και, ιστορικά, αναμενόμενη, αφής στιγμής η αναθέρμανση των σχέσεών μας με τις χώρες που προέκυψαν από τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, επανασύνδεσαν στον ενιαίο αυτόν χώρο το ιστορικό νήμα που είχε κοπεί από την Οκτωβριανή Επανάσταση του 1917.

Δημιουργήθηκαν νέες ευκαιρίες για διπλωματικές, εμπορικές, επιχειρηματικές σχέσεις με κράτη εκτός της περιμέτρου των ομόσπονδων κρατών που απάρτιζαν το μεγάλο ανατολικό μπλοκ. Οι νέες αμιγείς ή μεικτές ελληνικές επιχειρήσεις χρειάζονταν ελληνόφωνο προσωπικό. Η ζήτηση, επομένως, για ελληνομάθεια αποτέλεσε και αποτελεί έκτοτε στη Ρωσία, την Ουκρανία, τη Γεωργία, τη Ρουμανία, τη Μολδαβία, την Αρμενία, εδώ και περισσότερα από δέκα χρόνια, μια πρακτική ανάγκη. Ταυτόχρονα, για την ανθρωπιστική εκπαίδευση στις χώρες αυτές επανήλθε δειλά-δειλά η αναζήτηση ιδεολογικών στηριγμάτων στην προ της επίσημης σοσιαλιστικής ιδεολογίας δεξαμενή: στις οικουμενικές αξίες του ελληνισμού.

Πρωτοφανής είναι η ζήτηση για εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

Με τη στήριξη και την ανάπτυξη τμημάτων ελληνικών σπουδών επανασυνδέεται το νήμα που είχε κοπεί το 1917 και επανεπικαιροποιούνται οι οικουμενικές αξίες του ελληνισμού.

Πρακτική στήριξη για την ανάπτυξη ελληνικών σπουδών

Η ενίσχυση του Α.Π.Θ. δια του «ΙΑΣΟΝΑ» μεταφράζεται σε δημιουργία υποδομών και διαρκή στήριξη:

- σε χορήγηση θερινών υποτροφιών για τους διδασκόμενους την ελληνική, και ερευνητικών-εκπαιδευτικών υποτροφιών για τους διδάσκοντες την ελληνική στα πανεπιστήμια αυτά,
- σε προμήθεια και αποστολή μιας βασικής φιλολογικής βιβλιοθήκης (1000 τόμων) και μιας βασικής ιστορικής βιβλιοθήκης (250 τόμων) σε κάθε έδρα,
- σε παροχή διδακτικού έργου και ερευνητικής βοήθειας προς τα ξένα Α.Ε.Ι. εκ μέρους μελών Δ.Ε.Π. του Α.Π.Θ.,
- επίσης σε καθοδήγηση για την εκπόνηση προπτυχιακών συνθετικών εργασιών και μεταπτυχιακών ή και διδακτορικών διατριβών.

Τεχνική υποδομή (ποικίλης φύσεως κατά τις ανάγκες), αλλά και η διοργάνωση επιστημονικο-διδακτικών συνεδρίων και εργαστηρίων, συμπληρώνουν την παρέμβαση αυτή.

Τα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής παρέχουν το επιστημονικό διδακτικό έργο που χρειάζονται οι φοιτητές και το νεότερο διδακτικό προσωπικό των πανεπιστημίων αυτών, και τους διαθέτουν τις βιβλιοθήκες, τα σπουδαστήρια και τα αρχεία τους, για να δημιουργηθεί το κατάλληλο στελεχειακό δυναμικό για τα σχολεία και τα πανεπιστήμια που απαιτούν οι καιροί, ενώ για την πιστοποίηση της ελληνικής καίριες είναι

Η ταυτότητα του «Ιάσωνα»

Το πρόγραμμα «ΙΑΣΩΝ» εγκαινιάστηκε στο τέλος της πρυτανικής θητείας του Αντώνη Τρακατέλλη, και με χρηματοδότηση της Επιτροπής Ερευνών λειτούργησε υπό την αιγίδα των εφεξής πρυτανικών αρχών: του Αντωνίου Μάντη, του Μιχάλη Παπαδόπουλου με αρμόδια την αντιπρύτανη Ολυμπία Γκίμπα-Τζιαμπήρη, και του Γιάννη Αντωνόπουλου με επιστημονικώς υπεύθυνη την αντιπρύτανη Αικατερίνη Δούκα-Καμπίτογλου.

Το μικρό σχεδιαστικό και εκτελεστικό του επιτελείο συγκροτείται από το Γιάννη Καζάζη, καθηγητή και πρ. πρόεδρο του Τμήματος Φιλολογίας, την Άρτεμη Ξανθοπούλου-Κυριακού, καθηγήτρια και πρόεδρο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και το Δημήτρη Φωτιάδη της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων του Α.Π.Θ. για τη γραμματειακή και μεταφραστική υποστήριξη.

Στο επιστημονικό – συμβουλευτικό έργο του συμμετέχουν μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Φιλολογίας και Ιστορίας και Αρχαιολογίας ενώ η διδασκαλία της γλώσσας γίνεται στο Σχολείο Νέας Ελληνικής. Το πρόγραμμα στηρίζεται από το Ι.Κ.Υ., το Υ.Π.Ε.Π.Θ (μέσω του Προγράμματος DAC), τη Γενική Γραμματεία Αποδήμου Ελληνισμού, το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, τις Φοιτητικές Εστίες Θεσσαλονίκης, τους Δήμους Νεαπόλεως και Καλαμαριάς, και ιδιώτες χορηγούς. Συνεργάζεται με το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Προσφάτως αποφασίστηκε συνεργασία του «ΙΑΣΩΝ» με την ΕΡΤ-3, η οποία θα διαθέσει αντίγραφα τηλεοπτικής σειράς της, κατάλληλης για γλωσσική διδασκαλία.

οι εξετάσεις που οργανώνει εδώ και πέντε χρόνια στο εσωτερικό και το εξωτερικό της επικράτειας το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Δεκαέξι πανεπιστήμια

Στα οκτώ χρόνια της **πρώτης φάσης του «ΙΑΣΩΝΑ»** επιτεύχθηκαν όλοι οι βασικοί στόχοι: Εντοπίστηκαν τα υποψήφια πανεπιστήμια για τις συνεργασίες, έγιναν επιτόπιες διερευνητικές επισκέψεις, και με 10 από αυτά κλείστηκαν διαπανεπιστημιακές συμφωνίες και άρχισαν να λειτουργούν Τμήματα Ελληνικών Σπουδών, είτε αυτόνομα είτε στο πλαίσιο Τμημάτων Κλασικών ή Βυζαντινών Σπουδών, Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας ή Θεολογικών «Σεμιναρίων».

Οι ελληνικές σπουδές είναι κατοχυρωμένες με πτυχία προπτυχιακά (στο επίπεδο major ή, συχνότερα, minor) αλλά και μεταπτυχιακά και διδακτορικά. Προς αυτά τα τμήματα εξασφαλίστηκε η παροχή συνεχούς ροής υποτροφιών προς διδάσκοντες αλλά και διδασκόμενους· αγοράστηκαν και απεστάλησαν βασικές φιλολογικές βιβλιοθήκες και άλλη βιβλιογραφία, ανάλογα με τις ανάγκες· οργανώθηκαν συνέδρια και σεμινάρια.

Σήμερα ο «ΙΑΣΩΝ» αναγνωρίζεται από τη σύγκλητο και τις πρυτανικές αρχές ως ένα συνεχώς εξελισσόμενο πρόγραμμα του Α.Π.Θ. Ο απολογισμός της δράσης του είναι εντυπωσιακός: Μέσα σε εννέα χρόνια δόθηκαν 290 συνολικά υποτροφίες, 245 θερινές για φοιτητές και 45 ερευνητικές για διδάσκοντες. Ετοιμάσθηκαν 15 διδακτορικά, ενώ άλλοι 50 επιστήμονες έχουν το status του υποψηφίου διδάκτορα. Από την κατηγορία των διδασκόντων και υποψηφίων διδασκόντων, 18 έχουν καταλάβει θέση υφηγητή, 34 λέκτορα και 3 επίκουρου καθηγητή. Από τους λοιπούς, αποφοίτους πλέον, υποτρόφους κάποιοι διδάσκουν σε σχολεία (περίπου τριάντα), και άλλοι τόσοι στελεχώνουν ελληνικά προξενεία ή πρεσβείες ή απασχολούνται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Οι υπόλοιποι εξακολουθούν να φοιτούν στα πανεπιστήμιά τους –τα οποία ο «ΙΑΣΩΝ» εξακολουθεί να στηρίζει. Οι ελληνικές σπουδές είναι πλέον επισήμως θεσμοθετημένες και παράγουν έργο χρήσιμο για την οικονομία και την εκπαίδευση ολόκληρης της περιοχής.

Η ελληνομάθεια εξελίσσεται σε επιστημονική καλλιέργεια

Στη **δεύτερη φάση του «ΙΑΣΩΝΑ»**, που άρχισε από την περασμένη χρονιά, συνεχίστηκαν οι διαρκείς δράσεις της πρώτης φάσης αλλά η έμφαση έχει πλέον μετακινηθεί από την ελληνομάθεια στην επιστημονική καλλιέργεια της ελληνικής φιλολογίας και ιστορίας. Έτσι αποφασίστηκε και άρχισε η χορήγηση των βασικών ιστορικών βιβλιοθηκών και εξειδικευμένης επιστημονικής βιβλιογραφίας για την ανάπτυξη και των ιστορικών σπουδών, της λαογραφίας κ.λ.π.

Κυρίως όμως χορηγούνται ερευνητικές υποτροφίες (οκτάμηνης, δέμηνης ή μηνιαίας διάρκειας), για την αναβάθμιση των προσόντων των νέων ακαδημαϊκών δασκάλων στις χώρες αυτές για την απόκτηση διδακτορικών. Το ήδη ορατό αποτέλεσμα είναι να έχει αρχίσει μία περίοδος ακμής για τις φιλολογικές (αρχαίες, μεσαιωνικές ή νέες ελληνικές), ιστορικές και γλωσσολογικές σπουδές στην περιοχή.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και το πρόσφατο ταξίδι της επιστημονικής τριάδας, με επικεφαλής την αρμόδια αντιπρόθυνη Αικ. Δούκα-Καμπίτογλου στη Μόσχα. Το επίτευγμα ήταν να προστεθούν δύο νέα συνεργαζόμενα πανεπιστήμια.

- Το ένα είναι η Πνευματική Ακαδημία Μόσχας, που λειτουργεί υπό την αιγίδα του Πατριαρχείου Μόσχας και αποστολή έχει να ετοιμάζει τον κλήρο όλης της ορθόδοξης Ρωσίας. Οι 500 σπουδαστές της παρακολουθούν υποχρεωτικά μαθήματα αρχαίας, μεσαιωνικής και νέας ελληνικής, για να έχουν απευθείας πρόσβαση στα θεολογικά κείμενα της Ορθοδοξίας. Αναμένεται ήδη μια νέα άνθιση της ρωσικής θεολογικής σκέψης.
- Το δεύτερο ίδρυμα είναι το διακεκριμένο Πανεπιστήμιο Διεθνών Σχέσεων Μόσχας (MGIMO), που εκπαιδεύει το διπλωματικό σώμα της Ρωσίας και άλλων χωρών.

Πιστεύουμε ότι οι επαφές αυτές θα επισφραγιστούν σύντομα με επίσημη διαπανεπιστημιακή συμφωνία, που θα υπογραφεί στη Θεσσαλονίκη.

Είναι προφανής η ευστοχία της παρέμβασης αυτής του Α.Π.Θ., που έχει πάρει εύσημα από την ελληνική πολιτεία και τιμάται με τη σταθερή συνεργασία του ΥΠ.Ε.Π.Θ., του ΥΠ.ΕΞ. και κρατικών ιδρυμάτων. Διότι το μεγαλύτερο πανεπιστήμιο της χώρας ήρθε στην κατάλληλη στιγμή με τον πιο κατάλληλο τρόπο να συμβάλει στην επανασύνδεση του ελληνισμού με τη ζωτική περιοχή της Μαύρης Θάλασσας – από όπου άλλωστε ξεκινούσε την ίδια ακριβώς εποχή το μεγάλο κύμα παλιννόστησης χιλιάδων ομογενών εγκατεστημένων εκεί γενιές ολόκληρες.

Να ιδρυθεί Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Θα αποτελούσε, ωστόσο, ουσιώδη προσφορά των τόσο διορατικών αρχών του Α.Π.Θ. το να ανταποκριθούν σε ένα άλλο αίτημα των καιρών και της περιοχής: Να ιδρύσουν ένα Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας στην πόλη της Θεσσαλονίκης, όπου έχει συρρεύσει το μεγαλύτερο τμήμα του ομογενειακού πληθυσμού. Από μian άποψη, η παρέμβαση αυτή θα εμπλούτιζε τη Βόρεια Ελλάδα και ολόκληρη τη χώρα με την ακαδημαϊκή καλλιέργεια μιας σπουδαίας γλώσσας και ενός μεγάλου πολιτισμού παγκόσμιας εμβέλειας και θα λειτουργούσε συμπληρωματικά προς τον «ΙΑΣΟΝΑ». Ιδιαίτερα, αν ο ακαδημαϊκός αυτός πυρήνας παρείχε τη διδασκαλία της ρωσικής για ένα ευρύτερο μη ακαδημαϊκό κοινό και ευνοούσε πολιτιστικές ανταλλαγές. Για τόσους δίγλωσσους ανθρώπους ελληνικής καταγωγής θα απέβαινε μια πολιτιστική διέξοδος, αλλά και συνεκτικός κρίκος με το παρελθόν τους· για τους πολυπληθείς πρώην υποτρόφους του «ΙΑΣΟΝΑ», μια σταθερή διασύνδεση με τη νέα πνευματική πατρίδα, και για την ελληνική κοινωνία και οικονομία άλλη μια ευκαιρία συνεργασιών. Ευελπιστούμε να υιοθετηθεί και αυτή η πρόταση, προτού είναι πολύ αργά για τους πληθυσμούς αυτούς. Σήμερα, χάρη και στον «ΙΑΣΟΝΑ», το Α.Π.Θ. διαθέτει ένα ισχυρό και διευρυνόμενο πλέγμα διαπανεπιστημιακών σχέσεων με τα καλύτερα ακαδημαϊκά ιδρύματα της Παρευξείνιας Ζώνης, που θα ήταν ασφαλώς πρόθυμα, αν τους ζητηθεί, να προωθήσουν τον κοινό στόχο.

Επίσκεψη στην Πνευματική Ακαδημία του Πατριαρχείου της Μόσχας. Η επιστημονική ομάδα του «Ιάσονα» με τον πρύτανη αρχιεπίσκοπο Ευγένιο.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας αξιοποίησε ένα πλούσιο εικονογραφικό αρχείο και ολοκλήρωσε τη δημιουργία ενός ψηφιακού δίσκου για την ξενάγηση στο τοπίο και στα μνημεία της παλιάς πρωτεύουσας του μακεδονικού βασιλείου.

Ρεπορτάζ

Κατερίνα Παλιγιάννη

Ψηφιακή ξενάγηση στη Βεργίνα του Φιλίππου και του Αλεξάνδρου

Ένα νέο τρόπο ενημέρωσης του μεγάλου κοινού, για ένα από τα πιο ονομαστά ιστορικά μνημεία της χώρας μας, τον αρχαιολογικό χώρο της Βεργίνας, αποφάσισε να υιοθετήσει το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Βαδίζοντας στο δρόμο της εξέλιξης, της εξεύρεσης πρωτοποριακών μεθόδων επεξεργασίας πληροφοριών, το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ., χρησιμοποιώντας τη δύναμη της εικόνας, αξιοποίησε με έξυπνο και πρωτότυπο τρόπο ένα πλούσιο εικονογραφικό αρχείο και ολοκλήρωσε τη δημιουργία ενός ψηφιακού δίσκου, που αποτελεί έναν εναλλακτικό τρόπο ξενάγησης στο τοπίο και στα μνημεία της παλιάς πρωτεύουσας του μακεδονικού βασιλείου.

Η ψηφιακή αυτή διαδρομή στις Αιγές αποτελεί την πρώτη από μια σειρά παρόμοιων προσπαθειών. Ολοκληρώθηκε μέσα σε δύο χρόνια, με τη συνεργασία αρχαιολόγων και προγραμματιστών και με την επιστημονική εποπτεία της αναπληρώτριας καθηγήτριας Ιστορίας και Αρχαιολογίας Χρυσούλας Σαατσόγλου-Παλιαδέλη. Σε τελικό στάδιο βρίσκεται η μεταγλώττισή του στα αγγλικά και στα ιαπωνικά, ενώ έχει ήδη αρχίσει η προώθησή του στην αγορά από την Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Α.Π.Θ., η οποία ήταν και ο βασικός χρηματοδότης της προσπάθειας.

Στιγμιότυπα από τη συνέντευξη τύπου που δόθηκε στο Α.Π.Θ. και στην οποία παρουσιάστηκε ο ψηφιακός δίσκος με τους αρχαιολογικούς χώρους της Βεργίνας, με πρωτοβουλία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ.

Ένα πολύγλωσσο πλήθος νέων

Έφυγαν από τη μακρινή πατρίδα τους με το όνειρο της ακαδημαϊκής τους εκπαίδευσης για μια χώρα, την Ελλάδα, που την άκουαν στο σχολείο τους ως «αρχαία Ελλάδα». Ως «κοιτίδα του πολιτισμού». Ως τη «χώρα των ολυμπίων θεών». Όπως και να 'ναι γι' αυτούς η Ελλάδα είναι ένας χώρος με διαστάσεις μυθικές, με ένα παρελθόν που το συναντάς ακόμη σήμερα ολοζώντανο στα μνημεία των εποχών και στους ανθρώπους της. Και επέλεξαν να σπουδάσουν στο Αριστοτέλειο, στην πόλη της Θεσσαλονίκης, που είχαν ακούσει γι' αυτό από άλλους συμπατριώτες τους που γύρισαν πίσω ως λαμπροί επιστήμονες. Ή, εντέλει, επέλεξαν και εγκαταστάθηκαν στη Θεσσαλονίκη, δημιουργώντας οικογένεια και μια δεύτερη πατρίδα.

Από χώρες της Αφρικής και της Ασίας, από τις τέως Δημοκρατίες της Σοβιετικής Ένωσης και από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες βρίσκονται σήμερα δεκάδες νέοι άνθρωποι να φοιτούν στο Αριστοτέλειο. Η Θεσσαλονίκη, μια κουκίδα στο χάρτη του παγκόσμιου χωριού, δέχεται κάθε χρόνο ένα πολύγλωσσο, πολύχρωμο πλήθος νέων, φιλόξενα. Φτάνουν πανικόβλητοι τις πρώτες μέρες, αναζητώντας τρόπους επικοινωνίας, χωρίς γλώσσα και μη γνωρίζοντας πώς η διαφορετικότητά τους θα γίνει αποδεκτή από τους πολίτες και από την ακαδημαϊκή κοινότητα. Περίεργοι λίγο αργότερα, προσπαθούν να ζήσουν την άλλη ζωή που τους ανοίγεται στις συντροφίες των συμφοιτητών τους, στις παρέες της πόλης. Το Αριστοτέλειο, με τις υπηρεσίες του, προσπαθεί να διευκολύνει και να συνδράμει τους ξένους φοιτητές του, πιστεύοντας, ότι αυτοί είναι οι καλύτεροι πρέσβεις της φήμης του.

Το αφιέρωμα σ' αυτούς είναι μια ακόμη απόδειξη της αγάπης με την οποία η ακαδημαϊκή κοινότητα τους δέχεται στους κόλπους της.

Ένα δυναμικό κύτταρο στον ιστό του πανεπιστημίου

Είναι ενθουσιασμένοι με το φιλόξενο περιβάλλον, τους εντυπωσιάζει η ελληνική νοοτροπία και δε μετανιώνουν για την επιλογή τους, παρά τα πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν με τη γλώσσα, την οργάνωση του πανεπιστημίου και τις ελληνικές αρχές. Αυτοί είναι οι αλλοδαποί φοιτητές του Α.Π.Θ.

Με αφορμή την ετήσια κοπή της πίτας για τους αλλοδαπούς φοιτητές που διοργανώνει η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής, οι «ερασμιακοί» και ξένοι φοιτητές είχαν την ευκαιρία να προσέλθουν σε μια εκδήλωση γνωριμίας με τα ελληνικά έθιμα. Είναι μια από τις πολλές προσπάθειες της Επιτροπής να δημιουργεί τις συνθήκες για ομαλή προσαρμογή των αλλοδαπών φοιτητών στην ελληνική κοινωνία, αλλά και ευκαιρίες αλληλογνωριμίας.

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής, που ιδρύθηκε το 1997, έχει ως στόχο τη διευκόλυνση των ξένων φοιτητών που φοιτούν στο πανεπιστήμιο, αλλά και γενικότερα την ενδυνάμωση της εσωτερικής ζωής του πανεπιστημίου και τη σύνδεσή του με την ευρύτερη κοινωνία.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής συγκαταλέγονται μια σειρά από προσπάθειες για την ομαλή ένταξη των αλλοδαπών φοιτητών στην ελληνική κοινωνία και την προσαρμογή τους. Τέτοιες είναι ένα σύνολο συναντήσεων, στις οποίες δίνεται η δυνατότητα να καταθέσουν οι αλλοδαποί τις ανησυχίες τους αλλά και τα ρεαλιστικά προβλήματα που συναντούν στο πανεπιστήμιο και στις συνδιαλλαγές τους με τις αρχές. Επιπλέον, διοργανώνονται εκδρομές σε αρχαιολογικούς χώρους για την άμεση επαφή των φοιτητών με τους τόπους του πολιτισμού και της ιστορίας και, τέλος, κάθε ξένος φοιτητής έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει στη φοιτητική εβδομάδα, προβάλλοντας τη χώρα του.

Ρεπορτάζ
Ευγενία Πατρώνη

Πρωτοπόρα επιλογή ζωής

Χιλιάδες
χιλιόμετρα
μακριά από
την Ταϊλάνδη κι
όμως βρήκε στο
Αριστοτέλειο
όσα ζητούσε
από ένα
πανεπιστήμιο και
μια κοινωνία.

Ο Watcharaphol Kamnerdsiri είναι ο πρώτος Ταϊλανδός φοιτητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου και το γεγονός αυτό οφείλεται στο κριτήριό του για να επιλέξει μια ελληνική στρατιωτική σχολή ώστε να συνεχίσει τις σπουδές του, μετά το πρώτο του πτυχίο στην Ιατρική.

Οι επιλογές του ήταν ανάμεσα σε σχολές των Ηνωμένων Πολιτειών και της Βρετανίας, αλλά η επαφή που είχε με την ελληνική γλώσσα και νοοτροπία, χάρη στη γνωριμία του με Έλληνες φοιτητές στην Αγγλία, τον ώθησαν να επιλέξει τη χώρα μας.

Οι εμπειρίες που αποκόμισε στην Ελλάδα είναι πλουσιότερες απ' ότι περίμενε και οι συνθήκες διαμονής ξεπέρασαν τις προσδοκίες του. Στην ερώτηση για τις σχέσεις που έχει αναπτύξει έξω από το πανεπιστήμιο δήλωσε (γελώντας): «Απολαμβάνω πραγματικά την ελληνική φιλία. Μου αρέσει ο τρόπος που μιλούν και σκέφτονται οι Έλληνες, με εντυπωσιάζει, αν και στην αρχή δυσκολευόμουν να συνηθίσω κάποια χαρακτηριστικά, όπως τον υψηλό τόνο της φωνής».

Τα προβλήματα που συνάντησε αφορούν σε προσωπικά του χαρακτηριστικά και σχετίζονται περισσότερο με τις θρησκευτικές και διατροφικές του συνήθειες. Ωστόσο, στη διάρκεια της παραμονής του στην Ελλάδα, αντιμετώπισε προβλήματα με τις ελληνικές αρχές και τη γλώσσα, τα οποία άλλωστε αναδεικνύονται από τους αλλοδαπούς φοιτητές ως τα σημαντικότερα προβλήματα στα οποία πρέπει να αντεπεξέλθουν.

Το πανεπιστήμιο κοντά στους αλλοδαπούς φοιτητές

Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες που γίνονται από το πανεπιστήμιο, οι αλλοδαποί φοιτητές βρίσκονται καθημερινά αντιμέτωποι με ποικίλα προβλήματα, που αφορούν αφενός στην εκπαιδευτική δραστηριότητα και αφετέρου στις σχέσεις τους με τις ελληνικές αρχές. Η κα **Α. Κωσταρίδου-Ευκλείδη**, πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής, αναγνωρίζοντας ως το μεγαλύτερο πρόβλημα που συναντούν οι αλλοδαποί φοιτητές την άδεια παραμονής, δηλώνει: «Τα προβλήματα με τις αρχές είναι σημαντικότερα και συνήθως προκύπτουν στην αρχή ή στο τέλος των σπουδών τους. Για την αντιμετώπισή τους η Επιτροπή προσπαθεί αν ενημερώσει τους αλλοδαπούς φοιτητές για τη στήριξη που μπορούν να έχουν από το πανεπιστήμιο».

Πράγματι, ανάμεσα στις προσπάθειες αυτές ξεχωρίζει η επανέκδοση ενός εντύπου από την Επιτροπή, που ενημερώνει για το σχετικό νομικό καθεστώς τους αλλοδαπούς φοιτητές, παρέχοντας τις απαραίτητες διευκρινίσεις, ιδιαίτερα μετά την αλλαγή του νόμου το 2001. Σύμφωνα με την κα Ευκλείδη, τα τελευταία χρόνια το νομικό καθεστώς έχει ξεκαθαρίσει και τα προβλήματα μειώνονται χρόνο με το χρόνο. Το πανεπιστήμιο είναι σε θέση να παρέχει την κατάλληλη στήριξη στους αλλοδαπούς, όταν τίθενται ζητήματα για άδεια παραμονής, μια και οι φοιτητές αποτελούν μια ιδιαίτερη ομάδα σε σχέση με τους άλλους μετανάστες.

Διάβασμα, διασκέδαση και αγωνία για τα προβλήματα

*Πώς σχολιάζουν
οι αλλοδαποί φοιτητές
το τρίπτυχο
της καθημερινότητάς τους.*

Μια αντιφατική εικόνα της κοινωνίας, που, όμως, συμπυκνώνει τις ιδιαιτερότητες και τα παράδοξα της καθημερινότητας, σκιαγραφούν τα σχόλια των αλλοδαπών φοιτητών του Αριστοτελείου για τη ζωή στην Ελλάδα.

Άλλοτε φιλική και ζεστή και άλλοτε δυσερμήνευτη, η αντιμετώπιση που συνάντησαν εντός ή εκτός των πανεπιστημιακών τειχών ευθύνεται για το χαρακτηρισμό «απρόβλεπτη» που προσδίδουν οι αλλοδαποί φοιτητές στην ελληνική κοινωνία. Παρόλο που όλοι τους έχουν βρεθεί ενώπιον δυσκολιών που δεν είχαν υπολογίσει και παρόλο που η σκέψη να τα παρατήσουν και να επιστρέψουν στη χώρα τους τους απασχόλησε, οι ξένοι φοιτητές δε μετανιώνουν για την επιλογή τους και θα εκμεταλλεύονταν μια δεύτερη ευκαιρία για να ξαναέρθουν στην Ελλάδα, ή ακόμη και να μη φύγουν από αυτή.

- Ο **Σίμο** από τη Σουηδία αποφάσισε να εκπονήσει το διδακτορικό του στην Ελλάδα, παρόλο που γνώριζε ότι ορισμένα εργαστήρια στη χώρα του θα μπορούσαν να του παρέχουν περισσότερες δυνατότητες. Το κίνητρό του ήταν η ελληνική νοοτροπία και «το ανοιχτό μυαλό» των ανθρώπων. Συνάντησε αρκετές δυσκολίες, μια από τις οποίες ήταν η ελληνική γλώσσα, αλλά η καλή συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή του, και με όποιον χρειάστηκε εντός του πανεπιστημίου να συνεργασθεί, τον καθησυχάζουν και τον κάνουν να αισιοδοξεί.
- Αντίθετα, ένας Αιγύπτιος υποψήφιος διδάκτορας στη Σχολή Καλών Τεχνών, παρόλο που χαρακτηρίζει ιδιαίτερα φιλικό τον επιβλέποντα καθηγητή του, έχει αντιμετωπίσει προβλήματα με το διοικητικό

Και τα προβλήματα αρκετά...

Σύμφωνα με τους αλλοδαπούς φοιτητές, όμως, η ενημέρωση σχετικά με τη βοήθεια που μπορούν να έχουν από το πανεπιστήμιο είναι, παρόλα αυτά, περιορισμένη.

Ο **Μαχμούτ** από την Παλαιστίνη, που έχει αντιμετωπίσει πρόβλημα με την άδεια παραμονής, δηλώνει: «Είναι το ένα από τα δύο πιο σημαντικά προβλήματα που έχουμε ως ξένοι φοιτητές. Δεν ξέρω πού πρέπει να απευθυνθώ για να έχω την απαραίτητη βοήθεια από το πανεπιστήμιο για την άδεια παραμονής».

Το δεύτερο πρόβλημα, που οι αλλοδαποί φοιτητές αναδεικνύουν ως εξίσου σημαντικό, είναι η εκμάθηση της γλώσσας. Έχοντας, οι περισσότεροι, παρακολουθήσει

προσωπικό, το οποίο δε φαίνεται να κατανοεί τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ως ξένος και πολλές φορές δεν ήταν τόσο συνεργάσιμο.

- Προβλήματα ρατσισμού ανέφερε ένας από τους φοιτητές που κατάγεται από τη Βουλγαρία: «Μερικοί άνθρωποι, τους οποίους έχω συναντήσει εδώ, δεν έχουν αφήσει πίσω τους το παρελθόν», υποστηρίζει.
- Ο **Μπρούνο** από το Βέλγιο ήρθε στην Ελλάδα με το πρόγραμμα ERASMUS μετά από συμβουλή ενός καθηγητή του. Σπουδάζει κλασική φιλολογία και δηλώνει ότι στο ελληνικό πανεπιστήμιο έχει αποκτήσει πολύτιμες γνώσεις, παρόλο που τα περισσότερα μαθήματα που θα ήθελε να παρακολουθήσει γίνονται μόνο στα ελληνικά.
- Μια άλλη μερίδα φοιτητών, που εξυπηρετείται από τη Φοιτητική Λέσχη και διαμένει

στη φοιτητική εστία, φαίνεται ιδιαίτερα ικανοποιημένη καθώς η δωρεάν παροχή δύο γευμάτων ημερησίως είναι κάτι που τους προκαλεί κατάπληξη και δεν το έχουν συναντήσει ξανά στις χώρες προέλευσης τους.

- Ο **Καϊκχάν** προέρχεται από τα Ιμαλάια, από την φυλή των Καλάς. Έχει έρθει στην Ελλάδα για να σπουδάσει ελληνική φιλολογία, με σκοπό να μελετήσει και να εξακριβώσει τυχόν ομοιότητες της γλώσσας του με την ελληνική, και να συμβάλει με αυτό τον τρόπο στην προσπάθεια που γίνεται αυτόν τον καιρό να καταγραφεί η προφορική διάλεκτος που χρησιμοποιούν τα μέλη της φυλής αυτής.

Σημαντική παράμετρος, η οποία αποτελεί κοινό τόπο σε όλες τις συνεντεύξεις με τους αλλοδαπούς φοιτητές, είναι οι προσωπικές σχέσεις

που ανέπτυξαν με άτομα έξω από την πανεπιστημιακή κοινότητα. Από τυχαίες γνωριμίες στο δρόμο, από τη γειτονιά όπου διαμένουν, από εκδρομές, από την καθημερινή δραστηριότητα εν γένει είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με απλούς ανθρώπους, να κάνουν φίλους και τελικά να αγαπήσουν την Ελλάδα, που τους φιλοξενεί.

Κάθε φοιτητής αποτελεί μια ξεχωριστή περίπτωση και πίσω από την επιλογή ενός ελληνικού πανεπιστημίου κρύβεται μια ιδιαιτερότητα στα ενδιαφέροντα που είχαν στη χώρα τους, ή ακόμη μια επιθυμία να ζήσουν σε μια κοινωνία που τη χαρακτηρίζουν ως «ανοιχτή». Για μια ακόμη μερίδα φοιτητών, κυρίως από χώρες της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, οι σπουδές στην Ελλάδα δεν είναι κάτι πρωτότυπο, καθώς επί σειρά ετών καταφθάνουν συστηματικά στα ελληνικά πανεπιστήμια νέοι από τις χώρες αυτές.

μαθήματα στο Σχολείο Νέας Ελληνικής είναι σε θέση να συνεννοούνται άνετα. Είναι, όμως, εξαιρετικά δύσκολο να φτάσουν στο επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας που απαιτείται για να γράψουν μια εργασία, τη διδακτορική διατριβή τους ή απλώς να παρακολουθήσουν με άνεση τα μαθήματα.

Ανάμεσα στα υπόλοιπα προβλήματα που αφορούν στις συνθήκες διαβίωσης συγκαταλέγονται οι υψηλές τιμές των ενοικίων, και ιδιαίτερα για εκείνους που δεν φοιτούν με υποτροφία.

Αναφορικά με τα ακαδημαϊκά τους προβλήματα, αυτά επικεντρώνονται στην κακή οργάνωση της επικοινωνίας με το διδακτικό προσωπικό και τις απεργίες εξαιτίας

των οποίων δεν παρακολουθούν μαθήματα, ενώ δαπανούν πολλά χρήματα για τη διαβίωσή τους.

Προτίμησαν την Ελλάδα!

Όλα αυτά όμως ήταν η δύσκολη πλευρά της φοίτησης στην Ελλάδα. Πέρα από τα προβλήματα, το σύνολο των αλλοδαπών φοιτητών είναι ικανοποιημένο με τις συνθήκες διαμονής και εκπαίδευσης. Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο τους προσφέρει σημαντικές γνώσεις και το πτυχίο, στο οποίο στοχεύουν, θεωρείται ένα σημαντικό προσόν στις πατρίδες τους.

Άλλο ένα σημείο, στο οποίο μάλιστα συμφωνεί η πλειονότητα των αλλοδαπών φοιτητών, είναι η φιλική αντιμετώπιση όχι μόνο από την πανεπιστημιακή κοινότητα, αλλά και από το σύνολο της κοινωνίας. Σχεδόν όλοι έχουν αναπτύξει φιλικές σχέσεις με Έλληνες εντός και εκτός της πανεπιστημιακής κοινότητας, και η φιλοξενία που τους προσφέρεται, μερικές φορές ξεπερνά και τις πιο αισιόδοξες προσδοκίες τους. Μάλιστα, η νοοτροπία της ελληνικής κοινωνίας αποτέλεσε για πολλούς το κριτήριο στην επιλογή της χώρας σπουδών. Ιδιαίτερα ικανοποιημένοι εμφανίζονται επίσης, αναφορικά με τις συνθήκες στέγασης και σίτισης στις φοιτητικές εστίες και στη Φοιτητική Λέσχη αντίστοιχα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η μελέτη των κινήτρων που ωθούν τους ξένους φοιτητές να επιλέγουν το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Όσον αφορά στους φοιτητές της Θεολογικής Σχολής, το κριτήριο της επιλογής τους ήταν αφενός οι υποτροφίες της εκκλησίας και αφετέρου το συγκριτικό πλεονέκτημα που αποκτούν, γνωρίζοντας ελληνικά, όταν επιστρέψουν στις ορθόδοξες χώρες τους. Μια άλλη μερίδα φοιτητών έχει επιλέξει την Ελλάδα λόγω τους εγγενούς ενδιαφέροντός τους για τον αρχαίο πολιτισμό και την κλασική φιλολογία. Οι υπόλοιποι λόγοι αφορούν είτε σε μια παράδοση στις σπουδές στην Ελλάδα, όπως αυτή των Παλαιστίνων φοιτητών, ο αριθμός των οποίων ήταν και συνεχίζει να είναι υψηλός, είτε σε δευτερεύοντες συγκυριακούς λόγους.

Οι απαντήσεις των φοιτητών σχετικά με την αξιολόγηση του πανεπιστημίου, σε σχέση με τις αρχικές τους προσδοκίες, καταδεικνύουν ότι η ποιότητα σπουδών και η αντιμετώπισή τους από την ελληνική κοινωνία ξεπερνά κατά πολύ τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις τους, καθώς επίσης γίνεται αντιληπτό ότι οι φόβοι και οι ανησυχίες τους ξεπεράστηκαν μέσα από τη φιλική αντιμετώπιση που έτυχαν από τους Έλληνες συμφοιτητές τους και το σύνολο της ακαδημαϊκής κοινωνίας.

ΑΠΟ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΑΚΡΕΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΠΟΥΔΑΖΟΥΝ ΣΤΟ Α.Π.Θ.

«Έλληνες είναι όσοι μετέχουν της ελληνικής παιδείας» πρότείνεται στην αρχαιότητα, διά στόματος του αθηναίου ρήτορα Ισοκράτη (436/35 - 338 π.Χ.), ένας τρόπος αντιμετώπισης της «ετερότητας».

Κυριαρχώντας στην ελληνική οικουμένη, το πνεύμα αυτό συνετέλεσε –μεταξύ άλλων– στη σταθερή ανάπτυξη της Αθήνας σε διεθνή πανεπιστημιούπολη, από τον τρίτο προχριστιανικό αιώνα και ως τα χρόνια του αυτοκράτορα Ιουστινιανού.

Όλου του κόσμου οι φυλές

Χώρα υποδοχής ξένων μεταναστών σήμερα, η Ελλάδα καλείται να αντιμετωπίσει, θεσμικά πλέον, το «άλλο» στοιχείο σε περισσότερους τομείς της καθημερινής ζωής: στο σχολείο, στο χώρο εργασίας, στους χώρους διασκέδασης και αλλού. Ο ακαδημαϊκός χώρος είχε, βέβαια, πάντα τους δικούς του κανόνες. Έτσι, πολύ πριν υπάρξει σε μεγαλύτερη κλίμακα το φαινόμενο της οικονομικής μετανάστευσης και της προσφυγιάς, τα σημαντικότερα πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής, είχαν γίνει πόλοι έλξης για τους νέους από όλες τις χώρες του κόσμου.

Η εισαγωγή στα ελληνικά Α.Ε.Ι.

Σήμερα, οι «ξένοι», που φοιτούν στο Α.Π.Θ., που θεωρείται το μεγαλύτερο πανεπιστήμιο των Βαλκανίων, πλησιάζουν τους 1.300. Στο Α.Π.Θ. φοιτούν επίσης 2.673 Κύπριοι και οι 1.560 ομογενείς φοιτητές.

Για τους Κύπριους διενεργούνται εισαγωγικές εξετάσεις στην Κύπρο και τα αποτελέσματά τους γνωστοποιούνται απευθείας στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Για τους ομογενείς από τους υποψήφιους, που χωρίζονται σε τέσσερις κατηγορίες, υπάρχει χωριστό έντυπο με πληροφορίες, που διατίθεται από το Τμήμα Σπουδών του Α.Π.Θ. (2310-996771) και από το Γραφείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Σαπφούς 44, τηλέφωνα 2310-540033 και 2310-540065).

Η διάθεση των πληροφοριών και των στατιστικών πινάκων, που αφορούν στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς αλλοδαπούς φοιτητές του Α.Π.Θ., έγινε από το Τμήμα Σπουδών με τη βοήθεια της προϊσταμένης του Τμήματος κας Ε. Σεμελίδου, της κας Ι. Κορπίδου και της κας Ζ. Αυγελή.

της **Στέλλας Λάββα**

λέκτορα
του Τμήματος Εικαστικών
& Εφαρμοσμένων Τεχνών

Όλου του κόσμου
οι φυλές

Η επιλογή των αλλοδαπών φοιτητών που εισάγονται στις πανεπιστημιακές σχολές ή στα τμήματα γίνεται με απόφαση του υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ο υποψήφιος γράφεται στη σχολή ή στο τμήμα που θα επιλεγεί.

Σύμφωνα με τη Φ 152/Β6/1504/30-5-2001 (ΦΕΚ 659 Τ.Β') ειδικές διατάξεις προβλέπονται για διάφορες κατηγορίες υποψηφίων, προκειμένου να εισαχθούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της χώρας μας. Μια από αυτές τις κατηγορίες είναι και οι αλλογενείς-αλλοδαποί. Για να υπαχθεί κάποιος υποψήφιος στην παραπάνω κατηγορία πρέπει ο ίδιος και οι δύο γονείς του να μην είναι Έλληνες. Οδηγίες για την εισαγωγή αλλογενών-αλλοδαπών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της Ελλάδας υπάρχουν σε χωριστό έντυπο που διατίθεται στο Τμήμα Σπουδών του Α.Π.Θ. (2310-996771), καθώς και από τη Διεύθυνση Οργάνωσης και Διεξαγωγής Εξετάσεων, Τμήμα Α, του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Τηλ.210-3247428/210-3229959.

Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν –μεταξύ άλλων– να καταθέτουν πιστοποιητικό ελληνομάθειας τρίτου βαθμού και να καταβάλλουν δίδακτρα κατά διδακτικό έτος.

Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση Φ.141.6.Β/3191 (ΦΕΚ 168/20-3-81) οι αλλοδαποί, μη Έλληνες το γένος, οι οποίοι παρακολουθούν πλήρη κύκλο προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών σπουδών στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, είτε ως κανονικοί φοιτητές είτε ως ακροατές, υποχρεούνται στην καταβολή ετησίως τελών εγγραφής και φοίτησης, των οποίων το ύψος καθορίζεται από το ακαδημαϊκό έτος 1993-94, ως ακολούθως: 493 ευρώ (Ιατρική, Οδοντιατρική, Κτηνιατρική και Πολυτεχνική Σχολή), 370 ευρώ για τους φοιτητές των λοιπών σχολών, και 123 ευρώ για τους ακροατές, εκτός αν ανήκουν σε μια από τις κατηγορίες που εξαιρούνται της καταβολής διδάκτρων.

Παράθυρα στον κόσμο

Μελετώντας τους στατιστικούς πίνακες, που αφορούν στους προπτυχιακούς φοιτητές, κυριαρχεί η εντύπωση ότι, ως προς την ετερότητα, η σημερινή ταυτότητα του Α.Π.Θ. καθορίζεται από τη γεωγραφική του θέση, αφού λειτουργεί ως γέφυρα τόσο μεταξύ Ανατολής και Δύσης όσο και μεταξύ Βορρά και Νότου.

- Αριθμητική υπεροχή έχουν να επιδείξουν οι Βαλκανικές χώρες, που εκπροσωπούνται με 395 φοιτητές (Βουλγαρία 176, Αλβανία 142, Ρουμανία 31, Σερβία και Μαυροβούνιο 44, Κροατία 2),
- ακολουθούν οι χώρες της Μέσης Ανατολής με 341 φοιτητές συνολικά (Ιορδανία 107, Παλαιστίνη 73, Συρία 57, Λίβανος 43, Ισραήλ 37, Ιράκ 12, Ιράν 12),
- οι αφρικανικές χώρες με 162 φοιτητές (Αίγυπτος 26, Αιθιοπία 12, Γκάνα 2, Ερυθραία 1, Ζάμπια 3, Ζιμπάμπουε 6, Καμερούν 3, Κεντρική Αφρική 4, Κένυα 4, Κογκό (Ζαΐρ) 24, Λιβερία 1, Λιβύη 4, Μαρόκο 3, Μπουρούντι 1, Νιγηρία 51, Νοτ.Αφρική 11, Ουγκάντα 2, Τανζανία 1, Τσάντ 1, Τυνησία 2),
- με 89 φοιτητές οι χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης (Αρμενία 15, Γεωργία 25,

- Ουκρανία 20, Ρωσία 29) και
- με 31 οι αραβικές χώρες (Σαουδική Αραβία 30, Κουβέϊτ 1).
- Επίσης, 146 φοιτητές προέρχονται από ευρωπαϊκές χώρες, από τους οποίους στη συντριπτική πλειοψηφία (134) από τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Αυστρία 4, Βέλγιο 7, Γαλλία 17, Γερμανία 38, Ιταλία 20, Μ. Βρετανία 3, Πορτογαλία 2, Σουηδία 7, Φινλανδία 5, Ουγγαρία 11, Πολωνία 12, Σλοβακία 3, Εσθονία 5) και ελάχιστοι φοιτητές (12) από άλλες ευρωπαϊκές χώρες (Νορβηγία 2, Τουρκία 10).
- Τέλος, 24 είναι οι φοιτητές από την αμερικανική ήπειρο, που φοιτούν στο Α.Π.Θ. (Καναδάς 3, Η.Π.Α. 12, Κολομβία 1, Κούβα 1, Ουρουγουάη 1, Αργεντινή 4, Βραζιλία 2), ενώ από την Αυστραλία προέρχεται μόνο ένας φοιτητής.
- Τη μικρότερη εκπροσώπηση αλλοδαπών φοιτητών έχουν οι χώρες της Ασίας και της Άπω Ανατολής με μόλις 23 φοιτητές (Ιαπωνία 6, Κίνα 8, Κορέα 1, Πακιστάν 3, Σρι Λάνκα 4, Ταϊλάνδη 1).

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές

Παρεμφερής είναι η εικόνα των ξένων φοιτητών και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Τα στατιστικά στοιχεία καταδεικνύουν ότι 147 αλλογενείς-αλλοδαποί μεταπτυχιακοί φοιτητές και

110 υποψήφιοι διδάκτορες παρακολουθούν μεταπτυχιακούς κύκλους σπουδών ή εκπονούν διδακτορικές διατριβές στα τμήματα: Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Φιλολογίας, Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας, Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Μαθηματικών, Χημείας, Βιολογίας, Γεωλογίας, Πληροφορικής, Νομικής, Οικονομικών Επιστημών, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, Κτηνιατρικής, Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Φαρμακευτικής, Πολιτικών Μηχανικών, Αρχιτεκτόνων, Μηχανολόγων Μηχανικών, Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε., Τ.Ε.Φ.Α.Α. και στο Γενικό Τμήμα της Πολυτεχνικής.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες προέρχονται:

- 23 από βαλκανικές χώρες (6 από την Αλβανία, 1 από την Βουλγαρία, 7 από την Ρουμανία, 6 από την Σερβία, 3 από την Τουρκία),
- 3 από χώρες της τέως Σοβιετικής Ένωσης (1 από τη Γεωργία, 1 από τη Ρωσία, 1 από την Ουκρανία),
- 22 από χώρες της Μέσης Ανατολικής (4 από την Ιορδανία, 1 από το Ισραήλ, 1 από τον Λίβανο, 9 από την Παλαιστίνη, 7 από την Συρία),
- 20 από χώρες της Αφρικής (5 από την Αίγυπτο, 1 από την Αλγερία, 1 από την Αιθιοπία, 1 από την Γκάμπια, 4 από τη Νιγηρία, 8 από το Σουδάν),
- 9 από χώρες της Ασίας (3 από το Ιράκ, 1 από το Ιράν, 4 από το Μπαγκλαντές, 1 από το Νεπάλ),
- 3 από χώρες της Κεντρικής και Νοτίου Αμερικής (1 από την Κόστα Ρίκα, 1 από το Μεξικό, 1 από τη Χιλή) και
- 2 από την Αυστραλία.

Σε μεγαλύτερο αριθμό (31) αντιπροσωπεύονται οι ευρωπαϊκές χώρες (3 από την Αγγλία, 1 από το Βέλγιο, 4 από την Γαλλία, 12 από την Γερμανία, 4 από την Ισπανία, 4 από την Ιταλία, 2 από τη Σλοβακία, 1 από τη Σουηδία).

Ένα τμήμα των μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκόντων (50) είναι υπότροφοι διαφόρων φορέων (Ι.Κ.Υ., Α.Π.Θ., Ωνάσειο, ελληνικό δημόσιο, Ευρωπαϊκή Ένωση κ.ά.).

Αλλοδαποί μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες και υπότροφοι που σπουδάζουν σε κάθε τμήμα του Α.Π.Θ. ανά χώρα προέλευσής τους (ο πίνακας στηρίχθηκε σε καταλόγους που διατέθηκαν από το Τμήμα Σπουδών).

Σχολή/Τμήμα	χώρα	μεταπ.	υποψ. διδ.	υπότρο.	φορέας
Θεολογική Σχολή					
Τμήμα Ποιμ. & Κοινωνικής Θεολογίας		27	12	7	Α.Π.Θ.
Τμήμα Θεολογίας		84		7	Α.Π.Θ.
Φιλοσοφική Σχολή					
Τμήμα Φιλολογίας		1	6	3	Ι.Κ.Υ., Α.Π.Θ., ελ. δημ., Ωνάσειο
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας		2	5	1	ΥΠ.ΕΞ.
Τμήμα Ψυχολογίας		1	2	3	Ι.Κ.Υ.
Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής		1		1	Α.Π.Θ.
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσ. & Φιλολογίας			3		
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσ. & Φιλολογίας		1	3	1	Ωνάσειο
Σχολή Θετικών Επιστημών					
Τμήμα Βιολογίας			4	3	Ι.Κ.Υ.
Τμήμα Μαθηματικών			1	1	Ι.Κ.Υ.
Τμήμα Γεωλογίας			7	3	Ι.Κ.Υ.
Τμήμα Χημείας			2	2	Ι.Κ.Υ.
Τμήμα Πληροφορικής			4	1	Ι.Κ.Υ.
Σχολή Νομικών, Οικον. & Πολιτ. Επιστ.					
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών			2	1	Ι.Κ.Υ.
Τμήμα Νομικής		8	11		
Σχολή Γεωτεχνικών Επιστημών					
Τμήμα Κτηνιατρικής			1	1	Ι.Κ.Υ.
Τμήμα Γεωπονίας		3	11	1	Ι.Κ.Υ.
Τμήμα Δασολ. & Φυσ. Περιβάλλοντος			2	2	Ι.Κ.Υ., Α.Π.Θ.
Σχολή Επιστημών Υγείας					
Τμήμα Ιατρικής			10	3	Ι.Κ.Υ.
Τμήμα Οδοντιατρικής		1	3	2	Ι.Κ.Υ., Α.Π.Θ.
Τμήμα Φαρμακευτικής			1	1	Α.Π.Θ.
Πολυτεχνική Σχολή					
Γενικό Τμήμα Πολυτεχνικής Σχολής			1		
Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών		1	8	2	Ι.Κ.Υ., Α.Π.Θ.
Τμήμα Αρχιτεκτόνων		2	2	1	Α.Π.Θ.
Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών			3	1	
Παιδαγωγική Σχολή					
Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			3	1	Ι.Κ.Υ.
Ανεξάρτητα Τμήματα					
Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε.			1	1	Ι.Κ.Υ.
Τ.Ε.Φ.Α.Α.		15	1		
ΣΥΝΟΛΟ		147	110	50	

Αλλοδαποί προπτυχιακοί φοιτητές που σπουδάζουν σε κάθε τμήμα του Α.Π.Θ. ανά χώρα προέλευσής τους (ο πίνακας στηρίχθηκε σε καταλόγους που διατέθηκαν από το Τμήμα Σπουδών).

χώρα Σχολή/Τμήμα	Αγ. Δομνίκος	Αίγυπτος	Αιθιοπία	Αλβανία	Αργεντινή	Αρμενία	Αυστραλία	Αυστρία	Βέλγιο	Βουλγαρία	Βραζιλία	Γαλλία	Γερμανία	Γεωργία	Γουγκοσλαβία	Γκάνα	Δανία	Ερυθραία	Εσθονία	Ζάμπια	Ζιμπάμπουε	ΗΠΑ	Ιαπωνία	Ιορδανία	Ιράκ	Ιράν	Ισπανία	Ισραήλ	Ιταλία	Καμερούν	Καναδάς	Κεντρ. Αφρική	Κένυα	
Θεολογική Σχολή																																		
Τμήμα Ποιμ.& Κοινωνικής Θεολογίας		2		2	2					3	1		2	8	4				1			3			1								1	
Τμήμα Θεολογίας		2		5		1				9			2	3	7				4			2		1				1						
Φιλοσοφική Σχολή																																		
Τμήμα Φιλολογίας		1		3	1			2		8		1		2	5							1	2					1						
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας		1		2		2		1	12				1		4							1	2											
Τμήμα Ψυχολογίας				4		3				7			1		3													1						
Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής				1						2					1											1								
Τμήμα Αγγλικής Γλ. & Φιλολογίας		1		1				1	5	1			1	1		1	1					2	1	6	1	2		3						
Τμήμα Γαλλικής Γλώσ. & Φιλολογίας		1		1				1	2			5		1	3							1		3					3					
Τμήμα Γερμανικής Γλώσ. & Φιλολογίας				3						2			15		1																			
Τμήμα Ιταλικής Γλώσ. & Φιλολογίας		1		5						1																								
Σχολή Θετικών Επιστημών																																		
Τμήμα Βιολογίας			1	3		1									1									3			1	2					1	
Τμήμα Φυσικής				1									1	1										1										
Τμήμα Μαθηματικών		1								1											1			4	1									
Τμήμα Γεωλογίας				4				1	1				1											3										
Τμήμα Χημείας				1						1														1					1					
Τμήμα Πληροφορικής		1	2	2						1					1														1					
Σχολή Νομικών, Οικον.&Πολιτ. Επιστ.																																		
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών		1	1	23		1		1	3	32		10	7	3	7	1						1		8	1		1		12		2			
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών				2								1			1																			
Τμήμα Νομικής	1	1		16	1	3		1		34			4	3							1			3				7					2	
Σχολή Γεωτεχνικών Επιστημών																																		
Τμήμα Κτηνιατρικής			2	2						3																						1		
Τμήμα Γεωπονίας														1							1			5		1								
Τμήμα Δασολ.& Φυσικ.Περιβάλλοντος										2											1			1	1									
Σχολή Επιστημών Υγείας																																		
Τμήμα Ιατρικής		2	2	12						9											3	2			19	1	3		6				4	
Τμήμα Οδοντιατρικής		1		6		1				1								1						11	2	1		1		1				
Τμήμα Φαρμακευτικής		3	2	20		2				11					1									2				2						
Πολυτεχνική Σχολή																																		
Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών				3						2			1											5		1		4	1					
Τμήμα Αρχιτεκτόνων		2	1	2						4			1		2									3										
Τμήμα Αγρον. & Τοπογρ. Μηχανικών				1	2										1									8	1	1		4						
Τμήμα Ηλεκτρολ. Μηχανικών & Η/Υ		1		3						1					2									12	1	1		4						
Τμήμα Χημικών Μηχανικών																								2										
Σχολή Καλών Τεχνών																																		
Τμήμα Θεάτρου		1		1						3													1								1			
Τμήμα Εικαστ. & Εφαρμοσμ. Τεχνών																																		
Τμήμα Μουσικών Σπουδών				2						3																								
Παιδαγωγική Σχολή																																		
Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		2								2			1				1							3										
Τμήμα Προσχ. Αγωγής & Εκπαίδευσης				1						7														1										
Ανεξάρτητα Τμήματα																																		
ΤΕΦΑΑ		1		1			1			3				2									1		2	2				3				
ΤΕΦΑΑ Σεργών										3																								
Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε.				8		1				1																								
ΣΥΝΟΛΟ	1	26	12	142	4	15	1	4	7	176	2	17	38	25	44	2	2	1	5	3	6	12	6	107	12	11	2	37	20	2	3	4	4	

Κίνα	Κολομβία	Κονγκό	Κορέα	Κούβα	Κουβέιτ	Κούρδοι	Κροατία	Κύπρος	Λίβανος	Λιβερία	Λιβύη	Μαρόκο	Μεγ. Βρετανία	Μολδαβία	Μπουρούντι	Ν. Αφρική	Νιγηρία	Νορβηγία	Ολλανδία	Ομογενείς	Ουγγαρία	Ουγκάντα	Ουκρανία	Ουρουγουάη	Πακιστάν	Παλαιστίνη	Πολωνία	Πορτογαλία	Ρουμανία	Ρωσία	Σαουδ. Αραβία	Σλοβακία	Σουδάν	Σουηδία	Σρι Λάνκα	Συρία	Τανζανία	Ταϊλάνδη	Τουρκία	Τσάι	Τσεχία	Τυνησία	Φινλανδία		
				1				52	1								1	1		36	1	1	2			3			13	1		1					5								
		1					1	83					1	1					1	56	1		4			3	2		4	2							3								2
			1	1				113									2			74	2			1		1		3	2							3			1		1				
1			1					81											61	1		1				2		1	2			1								1					
								52	1							1			44					1				1																	
1								58											32					1		1				1				2											
1						1	1	115									4	1	44						5	1		1					3	1	4								3		
		2				1		62	1										14	1		3				1			2	2			2			2			1			1			
						1		25											32	2																									
1								11											3				1							1															
		1						66								1	3		60						3					1			2			1									
								76											79											1			1												
	1							127								1			86			1			1	1				1			1			1									
		1						17									2		11						1								4			1									
1		2						102	1								1		54			1			2								1												
								21											26													1								1					
2	4							242					1	1	1	9		1	20	2		1				6	2	1		5	1			3		5	1		1						
								7											10			1				1			1																
1	1							344								6	5		18			3			2				1	8		1	3		2				2				1		
								41	1			1							38			1																							
		1						96									6		54						4								2												
								23											14										1					1											
		8						110	10		3		1				1		108			2				5				1	1		5			9		1		1					
								62	4										64						4										6										
								39	2			1							33						1																				
								99	2	1							2		99						4									1		4			1						
								67	2		1								30						7								1		2										
		1						95	5										35						1								2		4										
		2						67	7			1					1		96						2								1	1	2										
								50	1							1	3		53						8																				
								16											22								2																		
								31											4																										
								29									1		6											1				1		1									
								42									3		32						2											1									
								2									2		33																										
					1			115	5								2		57	1					7				2				1			2				1					
								16									2		8																	2									
								19				1							14												2					1									
8	1	25	2	1	1	3	2	2673	43	1	4	3	3	2	1	11	51	2	3	1560	11	1	20	1	3	73	12	2	31	29	3	3	32	7	4	57	1	1	10	1	1	2	5		

ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΞΕΝΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Γραφειοκρατικές και χρονοβόρες διαδικασίες του νόμου που εφαρμόζονται συχνά-πυκνά με αυστηρότητα και φθάνουν μέχρι και την απέλαση, διότι δεν πληρούται κάποιος από τους απαιτούμενους από το νόμο όρους, κάνει τη χώρα μας να φαίνεται «σκληρή» και «ανεπιεικής» με τους αλλοδαπούς φοιτητές.

Όλο και μεγαλώνει ο αριθμός των φοιτητών που έρχονται να σπουδάσουν στη χώρα μας. Το ελληνικό πανεπιστήμιο αρχίζει και γίνεται σταθερός τόπος έλξης για νέους ανθρώπους που προέρχονται από χώρες τόσο μακρινές όσο και γειτονικές, και είναι σαν να 'χουμε και εδώ –ως ένα βαθμό και σε βάθος χρόνου– μια αναστροφή της φοιτητικής μετανάστευσης, προπαντός όσον αφορά στις μεταπτυχιακές σπουδές και στις σπουδές εξειδίκευσης. Παλιά, όσοι φοιτητές ήθελαν να κάνουν καλές σπουδές ή να τις συνεχίσουν μετά το πτυχίο, πήγαιναν υποχρεωτικά στην αλλοδαπή, και κυρίως στην Εσπερία. Σήμερα όμως δέχεται πλέον και η χώρα μας πολλούς αλλοδαπούς σπουδαστές. Οι φοιτητές που προέρχονται από τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν βεβαίως την ίδια μεταχείριση με τους δικούς μας, ενώ αντίθετως υφίσταται ειδική ρύθμιση του νομικού καθεστώτος όλων αυτών που προέρχονται από τρίτες χώρες.

Αδικαιολόγητη αυστηρότητα για την άδεια παραμονής

Προϋπόθεση η βίζα

Είσοδος αλλοδαπού στη χώρα μας για σπουδές επιτρέπεται, αποκλειστικά και μόνον, αφού προηγουμένως λάβει θεώρηση εισόδου, δηλαδή βίζα, σύμφωνα με τα άρθρα 10 έως 15 του νόμου 2910 του 2001. Αυτή η ειδική σπουδαστική βίζα, που χορηγείται από τις ελληνικές προξενικές αρχές, είναι απαραίτητη ακόμη και για τους πολίτες που προέρχονται από χώρες για τις οποίες δεν απαιτείται βίζα όταν έρχονται στη Ελλάδα.

Για να μπορέσουν να πάρουν άδεια παραμονής, οι ξένοι σπουδαστές είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν τη σχετική αίτηση δύο μήνες πριν λήξει η βίζα τους, η οποία συνοδεύεται από μια σειρά δικαιολογητικά:

- την έγγραφη,
- βεβαίωση ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους κατά το χρόνο της παραμονής τους στη χώρα μας,

της Γιώτας Κραββαρίτου
καθηγήτριας
του Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ.

- πιστοποιητικό υγείας που εκδίδεται από ημεδαπό νοσηλευτικό ίδρυμα ή κέντρο υγείας,
- αποδεικτικά στοιχεία ότι υπάρχει ιατρική ασφάλιση, και
- δήλωση που αναφέρει τη διεύθυνση του καταλύματός τους.

Η άδεια παραμονής είναι ετήσια, ο ξένος φοιτητής είναι υποχρεωμένος κάθε χρόνο να υποβάλλει στο δήμο ή στη κοινότητα που διαμένει την αίτηση που συνοδεύεται από βεβαίωση της σχολής του ότι έλαβε μέρος στις εξετάσεις και ότι έκανε την εγγραφή του στο νέο έτος σπουδών.

Απαιτείται αλλαγή νοοτροπίας

Είναι προφανές ότι οι διαδικασίες αυτές είναι γραφειοκρατικές και χρονοβόρες, οι απαιτήσεις του νόμου εφαρμόζονται συχνά πυκνά με αυστηρότητα, ορισμένες φορές γίνεται έως και χρήση της διοικητικής απέλασης διότι δεν πληρούνται ένας από τους απαιτούμενους από το νόμο όρους. Το καθεστώς αυτό κάνει τη χώρα μας να εμφανίζεται ως «σκληρή» και «ανεπιεικής».

Ίσως δεν έχουμε κατανοήσει ακόμη πόσο έχουν αλλάξει τα πράγματα και κατά συνέπεια πόσο πρέπει ν'αλλάξει η στάση μας απέναντι στους ξένους φοιτητές. Η χώρα μας αρχίζει να αποκτά κάποια αίγλη που δεν περιορίζεται σ' ότι έχει σχέση με την ελληνική γλώσσα και την αρχαιοελληνική φιλολογία, καθίσταται σημαντικός πόλος έλξης και βρίσκεται σε διαδικασία απόκτησης σύγχρονης πολιτισμικής ακτινοβολίας. Η πολιτισμική ακτινοβολία καλλιεργείται με την πολιτική –μια έκφρασή της είναι και η νομοθεσία– απέναντι στους φοιτητές που έρχονται να σπουδάσουν στη χώρα μας. Σ' αυτούς πρέπει να παρασχεθεί κάθε διευκόλυνση και υποστήριξη. Είναι βέβαιο πως ό,τι τους δοθεί θ' ανταποδοθεί εις πολλαπλούν.

Μέσα από τις προσεγγίσεις και τις πολιτισμικές ανταλλαγές, μέσα από το διάλογο και τις προσωπικές επαφές, οι ξένοι φοιτητές γίνονται πρέσβεις της ελληνικής παιδείας και του ελληνικού πολιτισμού όταν επιστρέφουν στις πατρίδες τους, είτε αυτές είναι γειτονικές είτε μακρινές.

Στόχος του είναι η στήριξη και προώθηση μεταπτυχιακών διαπανεπιστημιακών προγραμμάτων σπουδών με αντικείμενα «υψηλής προτεραιότητας», καινοτόμα, υψηλών προδιαγραφών και «ελκυστικά».

Ο ΕΡΑΣΜΟΣ περπάτησε στο Α.Π.Θ.

της **Βάσως Τοκατλίδου**
καθηγήτριας
Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας
και Διδακτικής των Γλωσσών

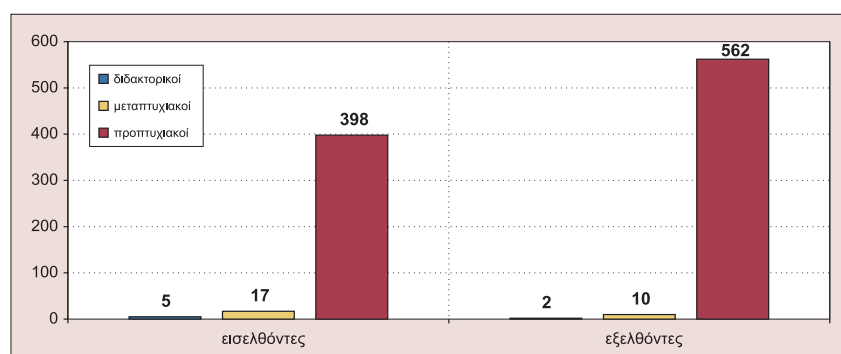
Έκλεισε κιόλας μια δεκαπενταετία από τότε που το Πρόγραμμα ΕΡΑΣΜΟΣ έμπαινε σε εφαρμογή στα πιο τολμηρά και τα καλύτερα πληροφορημένα ευρωπαϊκά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα – ανάμεσά τους και το Α.Π.Θ. Οι ισχυρές αντιστάσεις που εκδηλώθηκαν στην αρχή σύντομα υποχώρησαν. Χρόνο με το χρόνο, οι επιφυλάξεις ήρθαν, οι αντιστάσεις εξασθένησαν, ο αριθμός των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα όλο και μεγάλωνε, για να φτάσει σήμερα το Α.Π.Θ., χάρη στην ανιδιοτελή συμβολή των ακαδημαϊκών δασκάλων του, να συνεργάζεται με 600 περίπου άλλα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, καλύπτοντας έτσι το 50% της συμμετοχής του συνόλου των ελληνικών ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, και εξασφαλίζοντας την ευκαιρία σε ένα μεγάλο αριθμό φοιτητών να πραγματοποιήσει μια περίοδο των σπουδών του σε ένα άλλο ευρωπαϊκό πανεπιστήμιο.

Η κινητικότητα των φοιτητών λειτούργησε ως δίαυλος επικοινωνίας ανάμεσα στα πανεπιστήμια και επέδρασε καθοριστικά στα προγράμματα σπουδών, στις μεθόδους εκπαίδευσης, στα διδακτικά μέσα και υλικά, στην προώθηση της εκμάθησης περισσότερων της μίας ξένων γλωσσών και, γενικότερα, στην άρση χρόνιων, παραμορφωτικών προκαταλήψεων αναφορικά με τις σπουδές στο ελληνικό αλλά και στο ξένο πανεπιστήμιο.

Το πανεπιστήμιο και οι νέες προκλήσεις

Σήμερα το Α.Π.Θ., όπως και οποιοδήποτε άλλο πανεπιστήμιο, που επέτυχε να αξιοποιήσει το πρόγραμμα ΕΡΑΣΜΟΣ, βρίσκεται μπροστά σε μια νέα πρόκληση: η ανάπτυξη συνεργειών με άλλα πανεπιστήμια όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένω-

Το πρόγραμμα SOCRATES/
ERASMUS στο Α.Π.Θ.
Ακαδημαϊκό έτος 2002-
2003. Αριθμός εισελθόντων
και εξελθόντων φοιτητών
κατά φύλο.

σης στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΡΑΣΜΟΣ, η υιοθέτηση μέτρων για αμοιβαία αναγνώριση των σπουδών, όπως το σύστημα ECTS, οι συνεχώς αυξανόμενες ροές φοιτητών από και προς όλα σχεδόν τα τμήματά του, η μελλοντική στρατηγική και η δράση του πρέπει να σχεδιαστούν με δεσπίζουσα αρχή την ποιότητα.

Δεν είναι τα κείμενα της Διακήρυξης της Μπολόνια ή του Ανακοινωθέντος της Πράγας που υπαγορεύουν στα πανεπιστήμια όλης της Ευρώπης μια κοινή πολιτική. Ήδη η ιδρυτική συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γνωστή ως «Συνθήκη του Μάαστριχ», διέγραφε το πλαίσιο μιας εκπαιδευτικής πολιτικής προώθησης των συνεργασιών μεταξύ των πανεπιστημίων της Ευρώπης αλλά και των τρίτων χωρών, ενίσχυσης των ανταλλαγών, της αμοιβαίας αναγνώρισης των σπουδών, της ανάπτυξης νέων μέσων και μεθόδων, και, ακόμη, μιας πολιτικής που επεδίωκε την αναγνώριση των γλωσσών και την προώθηση της εκμάθησής τους για τη διευκόλυνση της κινητικότητας.

Στο πλαίσιο αυτής της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής, που φαίνεται να ανταποκρίνεται στα νέα αιτήματα της αναδυόμενης κοινωνίας της γνώσης, καλούνται σήμερα όλοι οι φορείς εκπαίδευσης να επαναπροσδιορίσουν τους ρόλους και τους στόχους τους και να αναζητήσουν τρόπους και μεθόδους για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών που προσφέρουν, λαμβάνοντας υπόψη ότι η πληροφορία είναι πλέον διαθέσιμη σε όλους και ότι τα νέα περιβάλλοντα εκπαίδευσης μπορούν να βγάλουν από το περιθώριο μεγάλες κατηγορίες αποκλεισμένων ατόμων.

Η απάντηση της Ευρώπης: το πρόγραμμα ERASMUS MUNDUS

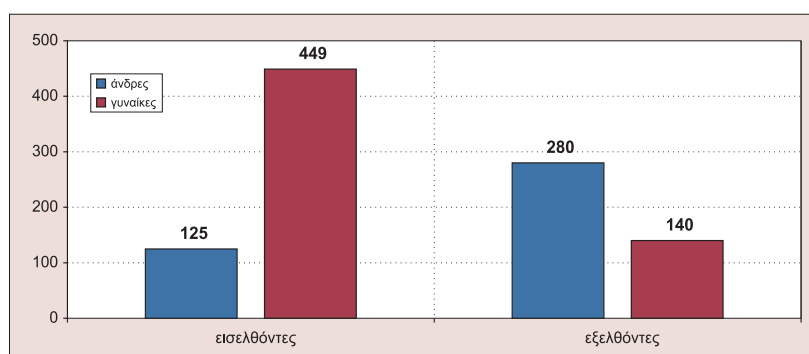
Θα πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι σπουδές αποτελούν πλέον ένα αγαθό που παρουσιάζει αυξανόμενη ζήτηση. Ορισμένες μάλιστα χώρες αντιμετωπίζουν το αγαθό αυτό ως προϊόν με «προστιθέμενη αξία» και προωθούν την εξαγωγή του στις τρίτες χώρες, στοχεύοντας όχι μόνο στην εισροή όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού σπουδαστών, αλλά και σε συνακόλουθα οφέλη που μπορεί να αποφέρουν οι δεσμοί που αναπτύσσονται ανάμεσα στους σπουδαστές αυτούς και στις φιλοξενούσες χώρες.

Η διαπίστωση ότι τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών των Η.Π.Α. συγκεντρώνουν σπουδαστές από τρίτες χώρες περισσότερους από όσους όλες οι χώρες της Ευρώπης μαζί (περισσότεροι από 500.000 στις ΗΠΑ, έναντι 400.000 περίπου χιλιάδων στην Ευρώπη, από τους οποίους τα 3/4 συγκεντρώνουν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία και η Γερμανία), δεν μπορεί να γεννά αισιόδοξες προβλέψεις για το μέλλον των ευρωπαϊκών σπουδών ούτε μπορεί να αφήνει αδιάφορα τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε ανακοίνωσή της προς το Ευρωκοινοβούλιο και προς το Συμβούλιο πριν τρία χρόνια, επεσήμανε το πρόβλημα αυτό και τις επιπτώσεις του: τη «διαρροή εγκεφάλων» και τον κίνδυνο αποδυνάμωσης των σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις τρίτες χώρες· κατά τις εκτιμήσεις της, σε λίγα χρόνια, η Ευρωπαϊκή Ένωση κινδυνεύει να βρεθεί χωρίς φίλους στις τρίτες χώρες, των οποίων οι διοικούντες θα έχουν αναπτύξει δεσμούς με τις Η.Π.Α., διότι θα έχουν παραμείνει καιρό εκεί

Αριθμοί που ξαφνιάζουν

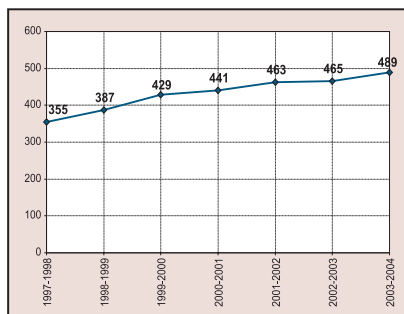
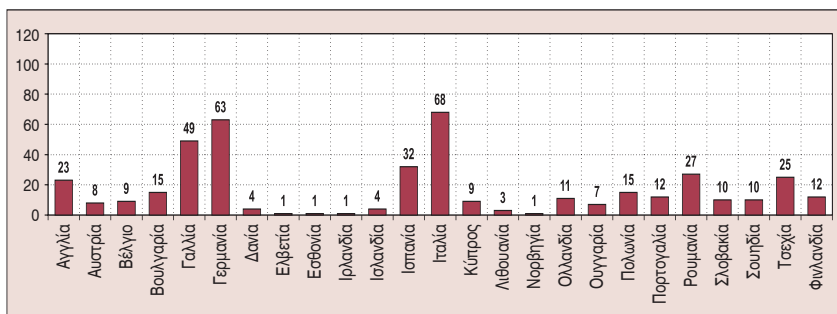
Οι μισοί Έλληνες φοιτητές που εξέρχονται με το πρόγραμμα ERASMUS στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια προέρχονται από το Αριστοτέλειο και αυτό οφείλεται, εκτός των άλλων, στην καλή οργάνωση της ευρωπαϊκής πολιτικής του πανεπιστημίου.

Οι αριθμοί που συνδέονται με τα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών σε προπτυχιακό επίπεδο είναι εντυπωσιακοί. Κάθε χρόνο ο αριθμός των συνεργαζόμενων πανεπιστημίων αυξάνεται φτάνοντας τα 489 για την ακαδημαϊκή χρονιά που διανύουμε. Το μεγαλύτερο μέρος των φοιτητών που εισέρχονται και εξέρχονται προτιμούν το Τμήμα Νομικής, ενώ σημαντικός αριθμός φοιτητών ανταλλάσσονται και στο Τμήμα Αρχιτεκτονικής. Οι χώρες που ξεχωρίζουν στην προτίμηση των Ελλήνων είναι οι μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία και Αγγλία. Την ίδια στιγμή το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο επιλέγουν φοιτητές από τις ίδιες περίπου χώρες, αλλά σε μεγάλο ποσοστό και από την Τσεχία και τη Ρουμανία. Σίγουρα πάντως, ο αριθμός των φοιτητών που αποφασίζουν να ζήσουν στην Ευρώπη είναι αρκετά μεγαλύτερος από τον αριθμό αυτών που διαλέγουν να έρθουν στην Ελλάδα, πάντα στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS.

Το πρόγραμμα SOCRATES/ERASMUS στο Α.Π.Θ.
Ακαδημαϊκό έτος 2002-2003. Αριθμός εισελθόντων και εξελθόντων φοιτητών κατά επίπεδο σπουδών.

Το πρόγραμμα SOCRATES/
ERASMUS στο Α.Π.Θ.
Ακαδημαϊκό έτος 2002-
2003. Αριθμός εισελθόντων
φοιτητών κατά χώρα
προέλευσης.

Το πρόγραμμα SOCRATES/
ERASMUS στο Α.Π.Θ.
Αριθμός συνεργαζομένων
πανεπιστημίων 1997-2004.

για τις σπουδές τους. Στο ίδιο έγγραφο υπογραμμίζονται η ανάγκη να αξιοποιηθεί η εμπειρία προηγούμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και να ληφθούν μέτρα στη-
ριξης διαπανεπιστημιακών συνεργασιών με τρίτες χώρες.

Από την ανακοίνωση αυτή της Επιτροπής γεννήθηκε, μετά από διετείς συζητήσεις και διαπραγματεύσεις μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Συμβουλίου, Περιφερειών και, βέβαια, της Επιτροπής το πρόγραμμα ERASMUS MUNDUS.

Το πρόγραμμα, προϋπολογισμού 230 εκ. ευρώ, έχει πενταετή διάρκεια εφαρμογής, από το 2004 ως το 2008.

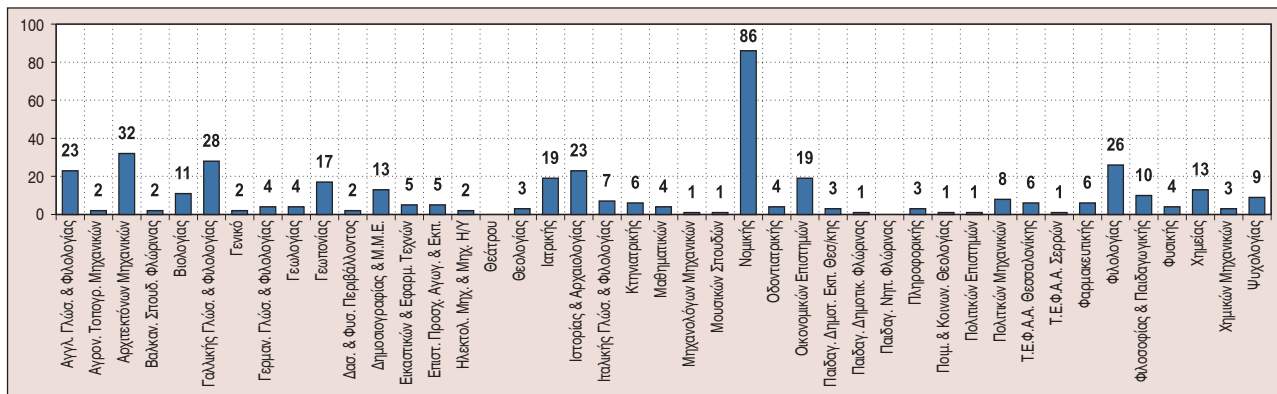
Στόχοι και προοπτικές

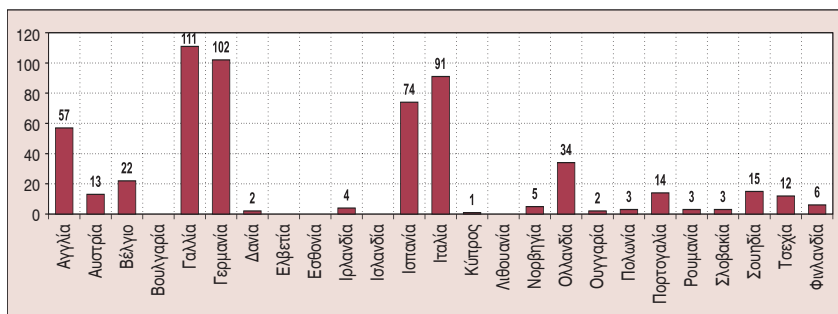
Στόχος του είναι η στήριξη και προώθηση μεταπτυχιακών διαπανεπιστημιακών προγραμμάτων σπουδών με αντικείμενα «υψηλής προτεραιότητας», καινοτόμα, υψηλών προδιαγραφών και «ελκυστικά». Θα έχουν την κοινή ονομασία ERASMUS MUNDUS Master, θα αναπτύσσονται από τρία τουλάχιστον ιδρύματα ανώτατης εκπαί-
δευσης και θα απευθύνονται σε σπουδαστές τρίτων χωρών αλλά και σε Ευρωπαίους, οι οποίοι θα πρέπει να πραγματοποιήσουν μια περίοδο σπουδών σε δύο τουλάχιστον από τα συνεργαζόμενα πανεπιστήμια, που θα αναγνωρίζουν τις σπουδές στη βάση της αμοιβαιότητας με το σύστημα ECTS. Υπολογίζεται ότι κατά την πενταετή εφαρ-
μογή του προγράμματος 2004-2008 θα διακινήθούν 5.000 περίπου φοιτητές τρίτων χωρών και 4.000 Ευρωπαίοι.

Δύο γλώσσες τουλάχιστον θα μπορούν να χρησιμοποιούνται, η τοπική και μία ευρέως ομιλούμενη (η αγγλική, η γαλλική και η γερμανική). Τα ERASMUS MUNDUS Masters θα έχουν διάρκεια σπουδών ενός ή δύο ετών και θα καταλήγουν σε κοινό ή πολλαπλό τίτλο σπουδών. Προβλέπεται να αναπτυχθούν, κατά την πενταετία, 90-100 ERASMUS MUNDUS Masters, συνολικά. Τα πανεπιστήμια που θα συμμετέχουν θα πιστοποιούνται με το σήμα «ΕΥ» και το ύψος των υποτροφιών υπολογίζεται σε 1.600 ευρώ μηνιαίως.

Για τους διδάσκοντες, προβλέπονται επίσης υποτροφίες 13.000 ευρώ, που καλύπτουν τρίμηνη παραμονή σε άλλη χώρα για διδασκαλία ή για έρευνα. Υπολογίζεται να διακινήθούν 1000 περίπου διδάσκοντες από πανεπιστήμια τρίτων χωρών και άλλοι τόσοι από ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να περιμένουν την

Το πρόγραμμα SOCRATES/
ERASMUS στο Α.Π.Θ.
Ακαδημαϊκό έτος 2002-
2003. Αριθμός εισελθόντων
φοιτητών κατά Τμήμα.

Το πρόγραμμα Socrates/ERASMUS στο Α.Π.Θ.
Ακαδημαϊκό έτος 2002-2003. Αριθμός εξελθόντων φοιτητών κατά χώρα προέλευσης.

ανακοίνωση των αποτελεσμάτων επιλογής των προγραμμάτων –θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης– προκειμένου να υποβάλουν την υποψηφιότητά τους στα συνεργαζόμενα πανεπιστήμια.

Κατά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής θα κληθούν να συμμετάσχουν μόνο τα πανεπιστήμια των 25 χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα πρέπει να υποβάλουν τις προτάσεις τους ως τις 30 Απριλίου 2004. Δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί οι όροι συμμετοχής των υπό ένταξη χωρών. Όσο για τις τρίτες χώρες, αυτές θα μπορούν να συμμετέχουν από τον επόμενο χρόνο σε κοινοπραξίες με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.

Το πρόγραμμα προβλέπει ακόμη τη χρηματοδότηση συμπληρωματικών μέτρων, που θα έχουν στόχο την αύξηση της αξιοπιστίας, της ελκυστικότητας και τη διεθνοποίηση της ευρωπαϊκής ανώτατης εκπαίδευσης. Ειδικά, οι δράσεις αυτές απευθύνονται όχι μόνον σε πανεπιστήμια αλλά και σε οργανισμούς δημόσιους ή ιδιωτικούς που δραστηριοποιούνται στο χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης.

Η πρόκληση για το Α.Π.Θ.

Η νέα αυτή πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης φέρνει τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και, βέβαια, και το Α.Π.Θ., μπροστά σε μια διπλή πρόκληση: οι πολιτικοί στόχοι του ERASMUS MUNDUS αποτελούν ομολογία πίστης στην εκπαίδευση και αναγνώριση του ρόλου που έχουν ή που μπορούν να παίξουν τα πανεπιστήμια στο σύγχρονο ανταγωνιστικό περιβάλλον· οι εκπαιδευτικοί στόχοι της αποτελούν πρόκληση και ευκαιρία ανάδειξης της ποιότητας των ακαδημαϊκών δασκάλων και των προγραμμάτων σπουδών.

Το Α.Π.Θ. καλείται να παίξει τον πολιτικό ρόλο του, αξιοποιώντας τη γεωπολιτική θέση του, το δίκτυο συνεργασιών που έχει αναπτύξει και την εμπειρία στις διαπανεπιστημιακές ανταλλαγές που έχει αποκτήσει.

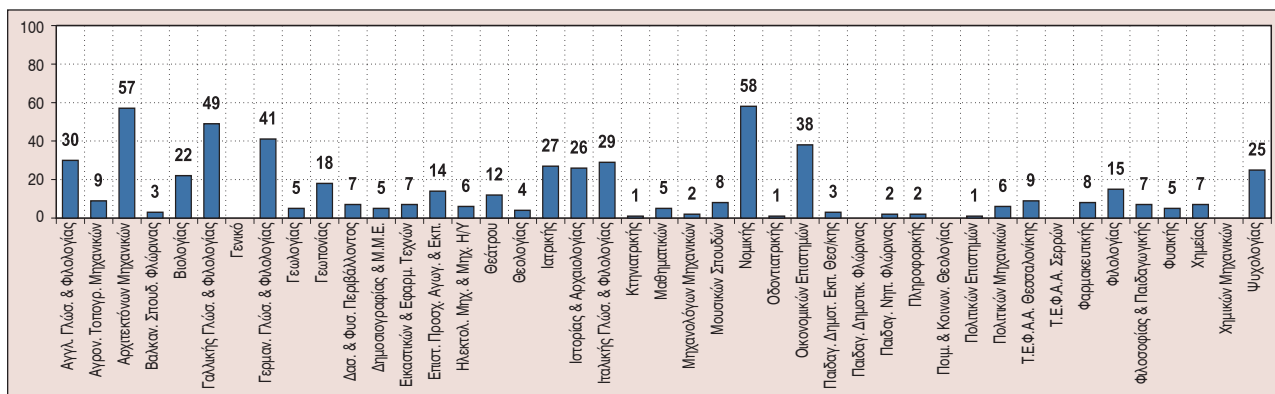
Καλείται επίσης να αναδείξει την ποιότητα και την καινοτόμα σκέψη των δασκάλων του, την ερευνητική του πείρα σε όλα τα πεδία των επιστημών που θεραπεύει και την ικανότητά του να συμμετέχει στην προσπάθεια αναβάθμισης των ευρωπαϊκών σπουδών· για να ανασταλεί κάποτε η «διαρροή εγκεφάλων» ελληνικών προς αλλότρια εδάφη και για να ενισχυθούν οι δεσμοί των αυριανών επιστημόνων του κόσμου με την Ευρώπη και ειδικά με την Ελλάδα και με τον ελληνικό πολιτισμό.

Το ERASMUS διευρύνεται

Η συμμετοχή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου στη νέα δράση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ERASMUS MUNDUS, αποτελεί μια ακόμη κατάκτηση της ευρωπαϊκής πολιτικής του Α.Π.Θ.

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα ανταλλαγής μεταπτυχιακών φοιτητών σε παγκόσμιο επίπεδο που καθιστά πιο ελκυστικά και σύγχρονα τα μεταπτυχιακά προγράμματα του Αριστοτελείου. Το πρόγραμμα αναμενόταν να ξεκινήσει τον Ιανουάριο του 2004 πήρε όμως μια μικρή παράταση και θα ξεκινήσει εντός των προσεχών μηνών.

Το πρόγραμμα Socrates/ERASMUS στο Α.Π.Θ.
Ακαδημαϊκό έτος 2002-2003. Αριθμός εξελθόντων φοιτητών κατά Τμήμα.

ΜΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής διοργανώνει κάθε χρόνο μία η περισσότερες συναντήσεις με τους αλλοδαπούς φοιτητές ώστε να γίνουν γνωστές, από τη μια, οι υπηρεσίες που προσφέρει και, από την άλλη, να καταγραφούν τα προβλήματα που αυτοί αντιμετωπίζουν.

Οι αλλοδαποί φοιτητές αποτελούν πλέον μία σημαντική κατηγορία του φοιτητικού πληθυσμού. Σπουδάζουν στα ελληνικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα είτε ως υπότροφοι του ελληνικού κράτους είτε με δικά τους οικονομικά μέσα, προσδοκώντας να βρουν στη χώρα μας ένα καλό επίπεδο σπουδών και μια χώρα φιλόξενη και ανοικτή προς αυτούς.

Αρκετοί από αυτούς προέρχονται από χώρες της Αφρικής και την Παλαιστίνη, συνεχίζοντας μια παράδοση που ξεκίνησε δεκαετίες πριν. Τα τελευταία χρόνια αυξάνεται συνεχώς και ο αριθμός τους από τις χώρες της

πρώην Σοβιετικής Ένωσης και τα Βαλκάνια. Επίσης, υπάρχουν και αρκετοί φοιτητές από χώρες της Ασίας, της Ευρώπης, και της Αμερικής. Οι περισσότεροι από αυτούς φοιτούν σε προπτυχιακό επίπεδο, υπάρχουν όμως και αρκετοί σε μεταπτυχιακό και διδακτορικό επίπεδο.

Όπως είναι φυσικό, η προσαρμογή των νέων αυτών στη χώρα των σπουδών είναι αρκετά δύσκολη, τουλάχιστον στο πρώτο έτος σπουδών. Και αυτό, διότι απαιτείται γνώση της γλώσσας, της οικονομικής

και κοινωνικής πραγματικότητας, του πολιτισμικού πλαισίου, και του γνωστικού κάθε φορά αντικείμενου. Η γνώση του νομικού πλαισίου, που αφορά στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα των αλλοδαπών φοιτητών, επίσης, αποτελεί μια βασική προϋπόθεση για την επιτυχή προσαρμογή και προδοό τους.

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής (Ε.Κ.Π.) του Α.Π.Θ., που λειτουργεί από το 1997, έχει ως έναν από τους στόχους της την επαφή και ενίσχυση των αλλοδαπών φοιτητών στην προσπάθεια προσαρμογής τους, συμβάλλοντας στην επίλυση προβλημάτων και συνεισφέροντας στην καλύτερη κοινωνική προσαρμογή και γνωριμία με τη χώρα μας, την ιστορία και τον πολιτισμό της.

Ενημέρωση των ξένων φοιτητών

Έτσι, κάθε χρόνο η Επιτροπή διοργανώνει μία η περισσότερες συναντήσεις με τους αλλοδαπούς φοιτητές ώστε να γίνουν γνωστές, από τη μια, οι υπηρεσίες που προσφέρει και, από την άλλη, να καταγραφούν τα προβλήματα που αυτοί αντιμετωπίζουν. Μέσα από αυτές τις συναντήσεις έχει γίνει φανερό ότι ένα βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί φοιτητές, που προέρχονται από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει να κάνει με την άδεια παραμονής τους, κυρίως όταν αυτοί φθάνουν στο τέλος των σπουδών τους και λήγει ή έχει λήξει η σχετική άδεια.

Επειδή, μάλιστα, το νομικό καθεστώς που διέπει την άδεια παραμονής άλλαξε τα

της **Αναστασίας Κωσταρίδου-Ευκλείδη**

καθηγήτριας Ψυχολογίας Α.Π.Θ.,
προέδρου της Επιτροπής
Κοινωνικής Πολιτικής Α.Π.Θ.

τελευταία χρόνια επανειλημμένα, η Ε.Κ.Π. εξέδωσε έναν οδηγό, σε τρεις γλώσσες, για συνήθειες καταστάσεις που προβληματίζουν τους αλλοδαπούς φοιτητές, με τίτλο «*Το νομικό καθεστώς των αλλοδαπών φοιτητών: Ερωτήσεις και απαντήσεις*» (1η έκδοση το 1999, 2η έκδοση το 2002). Ο οδηγός αυτός εξεδόθη με την επιστημονική επιμέλεια της αναπλ. καθηγήτριας Α.Π.Θ., μέλους της Επιτροπής, κ. Ζ. Παπασιώπη-Πασιά, και δίνεται δωρεάν στους αλλοδαπούς φοιτητές και στους ενδιαφερόμενους από το γραφείο της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής.

Ένα άλλο βασικό θέμα, το οποίο πρέπει να γνωρίζουν οι αλλοδαποί φοιτητές, είτε προέρχονται από χώρες της Ε.Ε. είτε εκτός αυτής, καθώς και οι Έλληνες φοιτητές, είναι αυτό της υγειονομικής περίθαλψης των φοιτητών. Η Επιτροπή το 2002 εξέδωσε έναν οδηγό, επίσης σε τρεις γλώσσες, για την περίθαλψη των φοιτητών, με τίτλο «*Το νομικό καθεστώς για την υγειονομική περίθαλψη των Ελλήνων και αλλοδαπών φοιτητών: Ερωτήσεις και απαντήσεις*». Ο οδηγός αυτός εξεδόθη με την επιστημονική επιμέλεια των μελών της Επιτροπής, Ι.

Μυλωνά, καθηγήτη, Β. Κόκκα, αναπλ. καθηγητή, και Ζ. Παπασιώπη-Πασιά, αναπλ. καθηγήτριας. Και ο οδηγός αυτός δίνεται δωρεάν στους φοιτητές και σε κάθε ενδιαφερόμενο από το γραφείο της Επιτροπής.

Το οξύ πρόβλημα εκμάθησης της γλώσσας

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς διεξήγαγε, επίσης, την «*Ερευνα για την καταγραφή των προβλημάτων ένταξης και προσαρμογής των αλλοδαπών φοιτητών στην πανεπιστημιακή κοινότητα και γενικότερα στην ελληνική κοινωνία*». Επιστημονικώς υπεύθυνος του προγράμματος ήταν ο επίκ. καθηγητής κ. Θ. Οικονόμου και στη σύνταξη του ερωτηματολογίου συνεργάστηκε η κα Ζ. Παπασιώπη-Πασιά. Τα αποτελέσματά της ανακοινώθηκαν σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της Φοιτητικής Εβδομάδας 2002.

Ένα ζήτημα που φαίνεται να απασχολεί τους αλλοδαπούς φοιτητές είναι η εκμάθηση της γλώσσας και ειδικότερα της επιστημονικής ορολογίας ανά γνωστικό αντικείμενο. Αυτό το ζήτημα είναι οξύ, κυρίως κατά το πρώτο έτος σπουδών. Η Επιτροπή ανέλαβε πρωτοβουλία να συγκεντρώσει «γλωσσάρια» όρων, τα οποία, σε συνδυασμό με τα υπάρχοντα λεξικά, να διευκολύνουν τη μετάφραση των όρων. Η συνεργασία της Επιτροπής με τα μέλη Δ.Ε.Π. στην επίτευξη του στόχου αυτού είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Γνωριμία των πολιτισμών μέσα από την ψυχαγωγία

Ωστόσο, η φοιτητική ζωή έχει και άλλες πλευρές. Η Ε.Κ.Π. διοργανώνει κάθε χρόνο, τον Ιανουάριο, κοπή βασιλόπιτας και γλέντι. Επίσης, οργανώνει κάθε χρόνο εκδρομές σε ιστορικούς χώρους της Μακεδονίας με τη συμμετοχή αλλοδαπών και Ελλήνων φοιτητών με σκοπό τη γνωριμία με την ιστορία της χώρας που τους φιλοξενεί.

Τέλος, η Επιτροπή διοργανώνει εκδηλώσεις με τους αλλοδαπούς φοιτητές στο πλαίσιο της Φοιτητικής Εβδομάδας. Έχουν διοργανωθεί εκθέσεις καλλιτεχνικών έργων και βραδιές γλεντιού με τίτλο «*Βραδιά γνωριμίας με γεύσεις, μουσικές, και χορούς του κόσμου*». Στις βραδιές αυτές η συμμετοχή των αλλοδαπών και των Ελλήνων φοιτητών ήταν περισσότερα από 1.000 άτομα, η ποικιλία των εκδηλώσεων εντυπωσιακή και το κέφι πολύ μεγάλο. Η υπερηφάνεια των αλλοδαπών φοιτητών για τη χώρα τους και την πολιτιστική παράδοσή τους βρίσκει έκφραση μέσα από τέτοιες εκδηλώσεις, οι οποίες διευκολύνουν τη γνωριμία των πολιτισμών και τον αλληλοσεβασμό.

Είναι φανερό πως πολλά μπορούν να γίνουν, ώστε το Α.Π.Θ. να έχει μια συνεχή, θετική παρουσία στη ζωή των νέων αυτών, που βρίσκονται κοντά μας σε μια κρίσιμη φάση της ζωής τους. Η υποστήριξη της πανεπιστημιακής κοινότητας είναι αναγκαία, ώστε να κτιστεί μια σχέση εμπιστοσύνης, αγάπης, και αλληλοσεβασμού που θα δι-
αρκέσει στο χρόνο.

Συνάντηση λαών και πολιτισμών

Μαθήματα γλώσσας και πολιτισμού και ταυτόχρονα χώρος υποδοχής των ξένων στο Α.Π.Θ., στην Θεσσαλονίκη, στην Ελλάδα.

Χώρος συνάντησης λαών και πολιτισμών, δυναμικό πεδίο καλλιέργειας του ελληνικού πνεύματος, εστία φιλόξενη εκατοντάδων αλλοδαπών και φορέας υποδοχής των πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων, το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας «διδάσκει» την ελληνική γλώσσα ως δεύτερη/ξένη γλώσσα και ταυτόχρονα «εκπαιδεύει» ουσιαστικά στην ανοχή και την κατανόηση του διαφορετικού, του ανοίκειου, του μη καθολικού, δημιουργώντας εξοικείωση με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ελληνικού πολιτισμού στη διαχρονική του διαδρομή.

Η ίδρυσή του στη Φιλοσοφική Σχολή με προεδρικό διάταγμα (1051 του 1977) –ανάγκη των καιρών και του μέλλοντος, όπως αποδείχθηκε– αποτέλεσε μια καινοτόμα ενέργεια του Α.Π.Θ. και του Υπ.Ε.Π.Θ., καθώς το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, υπό την εποπτεία της Φιλοσοφικής Σχολής, υπήρξε πανελλαδικά ο πρώτος επίσημος θεσμοθετημένος φορέας για την εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Συνεχώς αυξανόμενος αριθμός σπουδαστών

Προϊόντος του χρόνου και με δεδομένη πλέον την είσοδο της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και την «έκρηξη» του μεταναστευτικού φαινομένου, το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας έρχεται να καλύψει μια ουσιαστική ανάγκη των σπουδαστών του –ανάγκη κοινωνική και πολιτική, με την ευρύτερη έννοια του όρου– που αφορά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως αναγκαίας και ικανής προϋπόθεσης για την απρόσκοπτη διαμονή, τη διακίνηση και την ενσωμάτωση στην ελληνική κοινωνία, τα πολυπολιτισμικά στοιχεία της οποίας αναγνωρίζονται ως κεφάλαιο μακράς απόδοσης.

Με την πάροδο των ετών και τη συνεχώς αυξανόμενη προσέλευση σπουδαστών, η διδακτική εμπειρία, η γλωσσική ευαισθησία και οι μεθοδολογικοί προβληματισμοί αποτέλεσαν βασικά στοιχεία του συνεχώς βελτιούμενου διδακτικού έργου, καθώς και της παραγωγής διδακτικού υλικού, προσαρμοσμένου στις σύγχρονες απαιτήσεις. Σ' ένα περιβάλλον πολυπολιτισμικό και πολυγλωσσικό, που ανέχεται και κατανοεί τις

των

Γέτας Συμεωνίδου-Χριστίδου
καθηγήτριας Φιλοσοφικής,
προέδρου Επιτροπής Εποπτείας Σχολείου

Θάλειας Στεφανίδου
εκπαιδευτικού ΕΕΔιΠ. Σχολείου
και **Άννας Χατζηπαναγιωτίδου**
εκπαιδευτικού ΕΕΔιΠ. Σχολείου

Εκδρομή σπουδαστών στη λίμνη Πλαστήρα.

Μάθημα στο Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας.

Πολιτιστικές ανταλλαγές, ελληνικοί χοροί στο Πεκίνο υπό την αιγίδα του Σχολείου.

διαφορές, αναδεικνύοντας τις ομοιότητες και εντοπίζοντας συγγένειες, οι σπουδαστές συνειδητοποιούν την αξία και τον καταλυτικό ρόλο της γλώσσας ως επικοινωνιακού εργαλείου, αλλά και ως μέσου γνωριμίας, φιλίας και συνεργασίας των λαών.

Πρώτο βήμα για πολυπολιτισμικές προσεγγίσεις

Με αιχμή την ελληνική γλώσσα, στα χειμερινά ή θερινά προγράμματα του Σχολείου, υποψήφιοι και μεταπτυχιακοί φοιτητές, καθώς και φοιτητές ευρωπαϊκών προγραμμάτων, επιστήμονες ανθρωπιστικών και άλλων επιστημών, ομογενείς, παλιννοστούντες Έλληνες, ξένοι εργαζόμενοι στην Ελλάδα, αποκτούν τη γνώση της γλώσσας και τη συνείδηση του ελληνικού πολιτισμού στις ποικιλόμορφες εκδοχές του.

Εδώ οι ξένοι σπουδαστές, συναναστρεφόμενοι Έλληνες συμφοιτητές τους, προετοιμάζονται για την ένταξή τους στο υπάρχον σύστημα σπουδών ισότιμα με τους Έλληνες. Η πρακτική αυτή βοηθάει στην ομαλή και, κατά το δυνατόν, απαλλαγμένη από εμπόδια παραμονή τους στην Ελλάδα και κυρίως στη συμφιλίωσή τους με τη νέα χώρα, που διαφέρει περισσότερο ή λιγότερο από τη χώρα προέλευσης και καταγωγής τους. Εστιάζοντας, ωστόσο, στα σημεία ταύτισης και αναδεικνύοντας τα σημεία διαφοράς ως πολιτισμικής παρακαταθήκης, το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας υπερβαίνει κατά πολύ το πλαίσιο της εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας και προσεγγίζει το, μείζον για τις σημερινές κοινωνίες, ζήτημα της πολυπολιτισμικότητας.

Προς αυτήν την κατεύθυνση έχει παραχθεί –και συνεχίζει να παράγεται– σημαντικό διδακτικό υλικό –αυτή τη στιγμή περισσότερα από 30 εγχειρίδια– από το διδακτικό επιστημονικό προσωπικό, το οποίο δραστηριοποιείται επίσης και στην οργάνωση και διεξαγωγή σεμιναρίων για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, τη διοργάνωση συνεδρίων καθώς και επιμορφώσεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με στόχο την ενίσχυση των διδασκόντων την ελληνική. Στις δραστηριότητες του χώρου εντάσσεται και η συμμετοχή σε διάφορες ευρωπαϊκές εκθέσεις και φόρα εκπαιδευτικών προγραμμάτων, κυρίως για την προώθηση των σκοπών του, αλλά και για την πληρέστερη ενημέρωση του προσωπικού του σχετικά με διδακτικό και επιστημονικό υλικό. Παράλληλα, το Σχολείο είναι ένα από τα εξεταστικά κέντρα του δικτύου για τη χορήγηση κρατικού τίτλου πιστοποίησης της ελληνομάθειας.

Το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας συνεχίζει την πολύμορφη και πολυποικίλη παρέμβασή του στα εκπαιδευτικά και ευρύτερα κοινωνικά μας πράγματα, τελειοποιώντας τα μέσα του και διευρύνοντας την επιστημονική του προβληματική, υποδεχόμενο όλο και περισσότερους σπουδαστές και καταβάλλοντας κάθε δυνατή προσπάθεια για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των καιρών που απαιτούν την αποδοχή της πολυπολιτισμικότητας ως αναγκαίας κοινωνικής πραγματικότητας.

Στιγμιότυπο από τάξη σπουδαστών.

Ο αριθμός των σπουδαστών στο Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας κατά τη διάρκεια της τελευταίας τριετίας.

ακαδ. έτος	2000 2001	2001 2002	2002 2003
Αριθμός σπουδαστών	988	940	1.058
Αριθμός σπουδαστών ERASMUS	231	185	201
Αριθμός προγραμμάτων	9	7	7
Χώρες προέλευσης	61	70	62

Μέρος του διδακτικού υλικού, που έχει παραχθεί από το διδακτικό επιστημονικό προσωπικό του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας.

Μια σχέση που θα κρατήσει για πάντα

Ξαφνιάζει η αγάπη
των Ρώσων φοιτητών
για την Ελλάδα
και το Α.Π.Θ.

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ιάσων» που έχει αναπτυχθεί μεταξύ του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου και άλλων πανεπιστημίων από τις παρευξείνιες χώρες σε όλη τη διάρκεια του έτους, ακόμη και κατά την περίοδο των θερινών διακοπών, φιλοξενείται στη Θεσσαλονίκη ένας αριθμός Ρώσων φοιτητών. Οι φοιτητές αυτοί γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα σε υψηλό επίπεδο και ασχολούνται με βυζαντινές και νεοελληνικές σπουδές, ακόμη και με τη λεξικογραφία.

Το πρόγραμμα «Ιάσων» δεν προβλέπει υποχρεωτική παρακολούθηση μαθημάτων αλλά έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν ερευνητικό έργο στις βιβλιοθήκες και να έρθουν σε επαφή με εκπαιδευτικό υλικό, η εύρεση του οποίου είναι σπάνια στη Ρωσία.

- Η **Αλεξάνδρα Ευδοκίμοβα** από το πανεπιστήμιο της Μόσχας δήλωσε: «Ασχολούμαι με τις ελληνικές σπουδές και στη Ρωσία ήταν δύσκολο να βρω κάποιο χρήσιμο υλικό, στο οποίο μπορώ να έχω εύκολη πρόσβαση εδώ στην Ελλάδα».

- Μια άλλη φοιτήτρια του προγράμματος, η **Αλεβτίνα**, αισθάνεται ευγνώμων απέναντι σε Έλληνες φοιτητές που προσφέρθηκαν όχι μόνο να τη βοηθήσουν αλλά της δώρισαν βιβλία και σημειώσεις με δική τους πρωτοβουλία.
- «Ασχολούμαι με τη λαογραφία και μου αρέσει να ταξιδεύω με στο-στοπ γιατί γνωρίζω πολλούς ανθρώπους. Πριν έρθω στην Ελλάδα οι φίλοι μου θεωρούσαν απίθανο να ταξιδέψω με τέτοιο τρόπο εδώ. Όμως, παρόλο που είμαστε ξένοι, καταφέραμε να ταξιδέψουμε πολύ και να φτάσουμε σε απομακρυσμένα χωριά. Οι κάτοικοι μας αγκάλιασαν, σαν να ήμασταν παιδιά τους και όχι τουρίστες που ταξιδεύουν με στο-στοπ», λέει η **Οξάνα**.

Και όμως η κοινωνία δεν είναι πανεπιστήμιο

Για τις σχέσεις που δημιούργησαν στο πανεπιστήμιο όλοι οι ξένοι φοιτητές είχαν ένα θετικό σχόλιο να κάνουν και ισχυρίζονται πως όλοι υπήρξαν πολύ φιλόξενοι και εξυπηρετικοί. Όμως, έξω από τα όρια του πανεπιστημίου, οι γυναίκες στην καθημερινότητα τους βρέθηκαν συχνά μπροστά σε ρατσιστικά στερεότυπα, που συσχετίζαν αρνητικά την ηθική τους με την καταγωγή τους.

- Η **Βέρα** είχε να επισημάνει: «Το κλίμα που βρήκαμε εδώ δεν το έχουμε ξανασυναντήσει. Στη Ρωσία είναι πολύ αυστηρά. Στη Θεσσαλονίκη οι φοιτητές ζουν πραγματικά φοιτητική ζωή διότι όλα είναι συγκεντρωμένα. Μου κάνει εντύπωση η λέσχη διότι δεν είχα σκεφτεί στο παρελθόν ένα πανεπιστήμιο να παρέχει δωρεάν φαγητό».
- Η **Εκατερίνα**, συμπυκνώνοντας όλα τα θετικά σημεία της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα, δήλωσε: «Εδώ δουλεύεις πολύ άνετα και οργανωμένα. Όλοι μας πρέπει από εδώ και πέρα να βγάλουμε συμπεράσματα και να τα εφαρμόσουμε επιστρέφοντας στη Ρωσία».

Τα νέα κτίρια του Τμήματος Γεωπονίας στο Αγρόκτημα του Α.Π.Θ. θα διέπονται από νέα αντίληψη στο σχεδιασμό τους, στο πλαίσιο αποκέντρωσης της πανεπιστημιούπολης και μελλοντικής μετακίνησης.

ΜΕ ΠΡΩΤΟ ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Άρχισαν ήδη οι εργασίες εκσκαφής (χωματουργικά) του χώρου για την ανέγερση του κτιρίου της Φυτικής Παραγωγής του Τμήματος Γεωπονίας στο Αγρόκτημα του πανεπιστημίου. Είναι το πρώτο κτίριο, που ξεκινά η ανέγερσή του, από το σύνολο των κτιρίων που προβλέπονται από το Σχέδιο Γενικής Διάταξης (Master Plan) για τη μελλοντική μετακίνηση της Γεωπονίας στο Αγρόκτημα, η οποία εντάσσεται στα πλαίσια της προσπάθειας για αποκέντρωση της πανεπιστημιούπολης.

Άρχισε η ανέγερση των νέων κτιρίων της Γεωπονίας στο Αγρόκτημα

Τα σχετικά κονδύλια διατέθηκαν από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και θα καλύψουν επί του παρόντος την Α' φάση του κτιρίου, ενώ καταβάλλονται προσπάθειες για την εξεύρεση πόρων και για τη Β' φάση του κτιρίου, της οποίας η εκπόνηση της μελέτης ολοκληρώνεται σύντομα. Το νέο αυτό κτίριο, στην ολοκληρωμένη του μορφή και των δύο φάσεων, προορίζεται για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών δύο τομέων: του Τομέα Οπωροκηπευτικών και Αμπέλου και του Τομέα Φυτών Μεγάλης Καλλιέργειας και Οικολογίας του μελλοντικού Τμήματος Φυτικής Παραγωγής της Γεωπονίας.

Το κτίριο ανεγείρεται σε χώρο παρακείμενο των δύο χαρακτηριστικών πέτρινων κτιρίων του Αγροκτήματος, στη διασταύρωση των δρόμων για τον Πολύγυρο και το Αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης. Περιβάλλεται από οπωρώνες οπωροφόρων δένδρων, αλεύλλιο από γιγαντιαία πεύκα, συστάδα από αιωνόβια πλατάνια και συλλογές καλλωπιστικών δένδρων και θάμνων.

Περιλαμβάνει δύο αμφιθέατρα των 250 και 200 θέσεων έκαστο, αίθουσες διδασκαλίας, εκπαιδευτικά και ερευνητικά εργαστήρια, γραφεία για το προσωπικό (μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.Δι.Π., μεταπτυχιακούς φοιτητές), χώρους εξυπηρέτησης φοιτητών, αίθουσα Η/Υ κ.ά.. Η όλη αρχιτεκτονική μορφή διαφέρει από τη συνήθη ιδρυματικού χαρακτήρα των σχολικών κτιρίων δίνοντας έμφαση σε στοιχεία που προσιδιάζουν στο μεσογειακό τοπίο.

Η Α' φάση περιλαμβάνει μικτή δομημένη επιφάνεια 8.000 m² περίπου, κατανεμημένη σε 3 ορόφους. Σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης το έργο θα πρέπει να ολοκληρωθεί και παραδοθεί για χρήση σε 3 χρόνια.

του **Α. Οικονόμου**
καθηγητή
του Τμήματος Γεωπονίας Α.Π.Θ.

Η ΕΔΡΑ UNESCO ΤΟΥ Α.Π.Θ.

Άγγελος ειρήνης, πολιτισμού και ανδρώπινων δικαιωμάτων

της **Δήμητρας Παπαδοπούλου**
καθηγήτριας Α.Π.Θ.,
διευθύντριας της Έδρας UNESCO

Η Έδρα UNESCO του Α.Π.Θ. ιδρύθηκε το 1997 με συμφωνία που συνυπέγραψαν το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και η UNESCO. Είναι η μόνη σχετική "Έδρα" σε ελληνικό πανεπιστήμιο και μία εκ των τριών στη νοτιο-ανατολική Ευρώπη.

Το γνωστό της αντικείμενο είναι η εκπαίδευση για την ειρήνη και τα δικαιώματα του ανθρώπου. Η Έδρα UNESCO είναι η εξέλιξη σχετικού προγράμματος εκπαίδευσης για την ειρήνη που εισήχθη στις σπουδές του Α.Π.Θ. το 1986 από την Δ. Παπαδοπούλου· το πρόγραμμα διευρύνθηκε το 1993 σε διατμηματικό διεπιστημονικό πρόγραμμα μαθημάτων.

Σκοπός της Έδρας UNESCO του Α.Π.Θ. είναι να προωθήσει στο πανεπιστήμιο και στις άλλες δυο βαθμίδες της εκπαίδευσης τις αξίες ενός πολιτισμού ανθρώπινων δικαιωμάτων, ειρήνης και μη βίας και να ευαισθητοποιήσει σ' αυτές τους εκπαιδευτικούς και την κοινή γνώμη.

Διανύουμε τις διεθνείς δεκαετίες «Για την Εκπαίδευση στα Δικαιώματα του Ανθρώπου» (1995-2004) και «Για Έναν Πολιτισμό Ειρήνης και Μη Βίας για τα Παιδιά του Κόσμου» (2001-2010). Για να υλοποιηθούν οι στόχοι αυτών των «δεκαετιών» έχουν αναληφθεί

παγκοσμίως, αμέτρητες δράσεις σε κυβερνητικό και μη κυβερνητικό επίπεδο. Η Έδρα UNESCO του Α.Π.Θ. αποτελεί δραστήριο μέρος του παγκόσμιου κινήματος για έναν πολιτισμό ειρήνης και μη βίας.

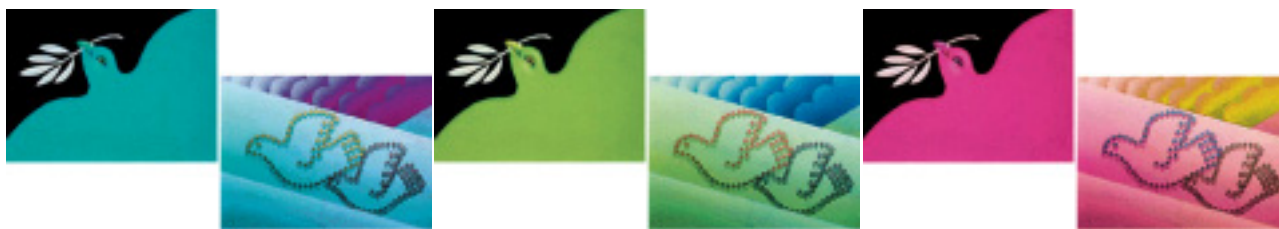
Η ειρήνη μέσα από την εκπαίδευση

Χρησιμοποιεί ως μέσο για να πετύχει τους στόχους της το ακαδημαϊκό της πρόγραμμα. Η Έδρα UNESCO οργανώνει ένα διατμηματικό διεπιστημονικό πρόγραμμα εκπαίδευσης για την ειρήνη και τα δικαιώματα του ανθρώπου (τίτλος: «Σύγχρονα παγκόσμια προβλήματα και η ευθύνη του επιστήμονα: διεπιστημονικές προσεγγίσεις»), στο οποίο διδάσκοντες και φοιτητές προέρχονται από όλα σχεδόν τα Τμήματα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Στα 20 εξάμηνα λειτουργίας του προγράμματος (από το 1994) δίδαξαν περίπου 100 μέλη Δ.Ε.Π. του Α.Π.Θ. και άλλων Α.Ε.Ι., από 30 και πλέον τμήματα (Φυσικής, Χημείας, Ψυχολογίας, Βιολογίας, Φιλοσοφίας, Νομικής,

Σκοπός της Έδρας UNESCO του Α.Π.Θ. είναι να προωθήσει στο πανεπιστήμιο και στις άλλες δυο βαθμίδες της εκπαίδευσης τις αξίες ενός πολιτισμού ανθρώπινων δικαιωμάτων, ειρήνης και μη βίας και να ευαισθητοποιήσει σ' αυτές τους εκπαιδευτικούς και την κοινή γνώμη.

United
Nations
Educational
Scientific and
Cultural
Organization

Ιατρικής, Κτηνιατρικής, Χημικών Μηχανικών, κ.ά.). Περισσότεροι από 2500 φοιτητές παρακολούθησαν μαθήματα σε περίπου 100 διαφορετικά θέματα σχετικά με τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Εκπαίδευση για τα δικαιώματα του ανθρώπου και την ειρήνη.
- Πολιτισμός ειρήνης και μη βίας.
- Διεθνείς σχέσεις, διεθνείς οργανισμοί και ανθρώπινα δικαιώματα.
- Σύγχρονα παγκόσμια προβλήματα.
- Οικονομία, ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος.
- Νέες τεχνολογίες, επιστημονικές εξελίξεις και κοινωνία.

Θέματα σαν τα παραπάνω και η διεπιστημονική προσέγγισή τους συνιστούν το περιεχόμενο της εκπαίδευσης για τα δικαιώματα του ανθρώπου και την ειρήνη σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή κείμενα της UNESCO.

Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, η Έδρα UNESCO συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τον Εκδημοκρατισμό, το οποίο συνδιοργανώνουν 29 πανεπιστήμια από όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο/Έδρα UNESCO εκπροσωπεί την Ελλάδα σ' αυτό το πρόγραμμα, στο πλαίσιο του οποίου γίνεται ευρεία ανταλλαγή μεταπτυχιακών φοιτητών, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Πανελλήνιο Δίκτυο Εκπαιδευτικών

Η Έδρα UNESCO συνεργάζεται επίσης με εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όλων των ειδικοτήτων, από όλη τη χώρα, για την καλλιέργεια των αξιών του πολιτισμού ειρήνης στα σχολεία. Για το σκοπό αυτό, η «Έδρα» δημιούργησε το Πανελλήνιο Δίκτυο Εκπαιδευτικών για Έναν Πολιτισμό Ειρήνης και Μη Βίας, στο οποίο συμμετέχει μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών. Η «Έδρα» συνδιοργανώνει με τους εκπαιδευτικούς και το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης για την Ειρήνη σεμινάρια εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε σχολεία για τη διδασκαλία εννοιών σχετικών με τα δικαιώματα του ανθρώπου και την ειρήνη.

Η Έδρα UNESCO από το 1997 και εντεύθεν οργάνωσε διεθνή και πανελλήνια συνέδρια, σεμινάρια και πλήθος διαλέξεων σε όλη τη χώρα σχετικά με τον πολιτισμό ειρήνης και μη βίας και το ρόλο της εκπαίδευσης σ' αυτόν. Επίσης, οργανώνει πολιτιστικές εκδηλώσεις (εκθέσεις παιδικής ζωγραφικής, θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες, κ.ά.) για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.

Αναγνώριση του έργου

Όλες οι δραστηριότητες της Έδρας UNESCO, καθώς και η διοίκησή της, διεκπεραιώνονται από εθελοντές (μέλη Δ.Ε.Π., εκπαιδευτικούς των άλλων βαθμίδων, φοιτητές, μέλη μη κυβερνητικών οργανώσεων, κ.ά.) οι οποίοι προσφέρουν τις γνώσεις και το χρόνο τους αφιλοκερδώς.

Η Έδρα UNESCO του Α.Π.Θ. βραβεύτηκε από την UNESCO το 2002. Στο σκεπτικό της απόφασης της UNESCO αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «η Έδρα καταδεικνύει με τις εκπαιδευτικές και άλλες δραστηριότητές της τη δύναμη των πανεπιστημίων να συμβάλουν στην οικοδόμηση της ειρήνης στη σκέψη των ανθρώπων, σύμφωνα με την ιδρυτική πράξη της UNESCO».

Ζωντανή διαθήκη
του Μ. Τριανταφυλλίδη
το Ινστιτούτο, στόχο
έχει την καλλιέργεια
και την προαγωγή της
δημοτικής γλώσσας
και της ελληνικής
παιδείας.

Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών

των
Ελένης Δελιαλή-Λιάπη
επιστ. συνεργάτη Ινστιτούτου
Νεοελληνικών Σπουδών
και **Γιώργου Παπαναστασίου**
λέκτορα, διευθυντή Ινστιτούτου
Νεοελληνικών Σπουδών

Σκοπός του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών, σύμφωνα με τη διαθήκη του ιδρυτή του, είναι «η επιστημονική καλλιέργεια και η προαγωγή της δημοτικής γλώσσας και της νεοελληνικής φιλολογίας, καθώς και η προαγωγή της παιδείας του ελληνικού λαού με κάθε πρόσφορο μέσο, και ειδικότερα με προγραμματισμένες εκδόσεις βιβλίων». Την επιθυμία του διαθέτη κλήθηκαν να υλοποιήσουν οι μεγάλοι δάσκαλοι του πανεπιστημίου μας Ν. Ανδριώτης, Ι. Κακριδής, Σ. Καψωμένος, Εμμ. Κριαράς, Λ. Πολίτης, Α. Τσοπανάκης και Χ. Φραγκίστας, που, σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη, αποτέλεσαν και το πρώτο διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος.

Οι εκδόσεις του Ινστιτούτου

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στις ακόλουθες εκδόσεις του Ινστιτούτου:

Νεοελληνική Γραμματική (της δημοτικής)

Επανεκδοση, με πολλές διορθώσεις, της λεγόμενης *Μεγάλης ή Κρατικής νεοελληνικής γραμματικής* που είχε συνταχθεί από επιτροπή με πρόεδρο και εισηγητή τον Μ. Τριανταφυλλίδη και πρωτοεκδόθηκε το 1941 από τον Οργανισμό Εκδόσεως Σχολικών Βιβλίων. Πρόκειται για την πληρέστερη και εγκυρότερη ως σήμερα γραμματική της δημοτικής, σταθμό στη μελέτη της νεοελληνικής γλώσσας και στην ιστορία της νεοελληνικής παιδείας και του μαχόμενου δημοτικισμού. Το βιβλίο χρησιμοποιείται τα τελευταία χρόνια, σε συντομευμένη μορφή και με κάποιες αλλαγές, στη δημόσια εκπαίδευση.

Η *Μικρή νεοελληνική γραμματική*, που είχε εκδώσει ο ίδιος ο Μ. Τριανταφυλλίδης, κυκλοφορεί σήμερα μεταφρασμένη στις περισσότερες ευρωπαϊκές και άλλες γλώσσες: αγγλική, αλβανική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, γεωργιανή, ισπανική, ιταλική, ουκρανική, πολωνική, ρουμανική, ρωσική, σερβική, τουρκική.

Λεξικό της κοινής νεοελληνικής

Ένα χρηστικό και ερμηνευτικό λεξικό που παρουσιάζει τη σύγχρονη νεοελληνική γλώσσα όπως αυτή μιλιέται από το μέσο Νεοέλληνα. Επιδίωξή του είναι να δώσει έγκυρες και επιστημονικά τεκμηριωμένες απαντήσεις στα ποικίλα ερωτήματα που αντιμετωπίζει ο σημερινός χρήστης της νεοελληνικής, παρέχοντας πληροφορίες για τις ποικίλες σημασίες, τις πλούσιες χρήσεις, τη

Έκτοτε η παρουσία του Ινστιτούτου στη γλωσσική και εκπαιδευτική πραγματικότητα υπήρξε ουσιαστική και συνεχής, με αποκορύφωμα την καθοριστική συμβολή του ιδρύματος στην καθιέρωση της δημοτικής και στην εφαρμογή των αρχών της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του 1976.

Παράλληλα το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών έχει να παρουσιάσει πλούσιο εκδοτικό και ερευνητικό έργο, κυρίως στους τομείς της μελέτης της ελληνικής γλώσσας και της διδασκαλίας της, της γλωσσολογίας και της νεοελληνικής φιλολογίας. Εκτός από τα βιβλία, για τα οποία γίνεται λόγος παρακάτω, αναφέρουμε ενδεικτικά ορισμένες από τις εκδόσεις που κυκλοφόρησαν τα τελευταία χρόνια:

- *Μ. Τριανταφυλλίδης, Αλληλογραφία* (επιμ. Π. Μουλλάς),
- *Πεζογραφική ανθολογία. Αφηγηματικός γραπτός νεοελληνικός λόγος* (επιμ. Γ. Κεχαγιόγλου),
- *Το νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι* (επιμ. Χρ. Χατζητάκη-Καψωμένου),
- *Α. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Αντίστροφο λεξικό της νέας ελληνικής.*

Στο στάδιο της προετοιμασίας βρίσκονται αυτό το χρονικό διάστημα μεταξύ άλλων οι ακόλουθες εκδόσεις:

σωστή κλίση, την ορθή προφορά και την έγκυρη ετυμολογία των λέξεων που συναποτελούν το πολύμορφο μωσαϊκό της γλώσσας μας.

Ιστορία της ελληνικής γλώσσας: από τις αρχές ως την ύστερη αρχαιότητα Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.)

Εκδόθηκε σε συνεργασία με το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Πρόκειται για συλλογικό έργο εκατό περίπου Ελλήνων και ξένων ερευνητών στο οποίο, αφού εξετάζεται σε μια εκτενή εισαγωγή το θέμα της γλώσσας γενικά, διαγράφεται η πορεία της αρχαίας ελληνικής από την ινδοευρωπαϊκή ως την ύστερη αρχαιότητα. Η ιστορική εξέταση της ελληνικής γλώσσας στην περίοδο αυτή εντάσσεται στο τρίπτυχο γλώσσα - ιστορία - πολιτισμός.

Τα νέα ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα

Η σειρά των βιβλίων με τον γενικό τίτλο «*Τα νέα ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα*» έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα επιτυχημένη για τη διδασκαλία της νεοελληνικής σε ξένους, τόσο ομογενείς όσο και αλλογενείς, όλων των ηλικιών και γλωσσικών επιπέδων. Βασικό εγχειρίδιο της σειράς, η οποία πρόσφατα εμπλουτίστηκε με την έκδοση «*Τα ελληνικά είναι ένα ... παιχνίδι*», παραμένει το βιβλίο «*Τα νέα ελληνικά για ξένους*», συνταγμένο από ομάδα διδασκαλιστών του Σχολείου Νέας Ελληνικής του Α.Π.Θ.

Νέες εκδόσεις

- Β. Δ. Φόρης, *Γλωσσολογικά μελετήματα*.
- R. S. P. Beekes, *Εισαγωγή στη συγκριτική ινδοευρωπαϊκή γλωσσολογία*. Μετάφραση από τα αγγλικά.
- M. L. West, *Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική μετρική*. Μετάφραση από τα αγγλικά.

ΜΑΝΟΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

Το όνομά του ταυτίστηκε με τη νέα ελληνική γλώσσα

*Συνδέθηκε με τη
Νεοελληνική Γραμματική,
την πρώτη επιστημονική
γραμματική της νέας
ελληνικής, με την οποία
κωδικοποιήθηκε για πρώτη
φορά με συστηματικό
τρόπο ο νεοελληνικός
δημοτικός λόγος.*

Ο Μανόλης Τριανταφυλλίδης (1883-1959), διαπρεπής γλωσσολόγος, από τους κορυφαίους εκπροσώπους της πρώτης γενιάς του εκπαιδευτικού δημοτικισμού, υπήρξε μια από τις σημαντικότερες φυσιογνωμίες της πνευματικής ζωής του τόπου μας στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα. Σε όλη του τη ζωή ασχολήθηκε με πάθος με τη μελέτη της νέας ελληνικής και, σε μια εποχή έντονων γλωσσικών και πολιτικών αντιπαραθέσεων, αγωνίστηκε για την επικράτηση της δημοτικής γλώσσας.

Με την ίδρυση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το 1926, εκλέχθηκε τακτικός καθηγητής της Γλωσσολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή, όπου δίδαξε ως το 1934, οπότε λόγοι υγείας τον ανάγκασαν να παραιτηθεί. Επιστέγασμα της αναμφισβήτητα ιστορικής παρουσίας του Μ. Τριανταφυλλίδη στο χώρο του πανεπιστημίου μας και επιβεβαίωση του ισχυρού δεσμού του με αυτό ήταν η γενναιόδωρη απόφασή του να προσφέρει την περιουσία του στο Α.Π.Θ., με τον όρο να ιδρυθεί το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, «παράρτημα και συμπλήρωμα της Φιλοσοφικής Σχολής», γνωστό και ως Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη. Στο πανεπιστήμιο κληροδότησε και την πλούσια βιβλιοθήκη του, με τον όρο τα γλωσσολογικά βιβλία να τοποθετηθούν στο Σπουδαστήριο της Γλωσσολογίας - που το διηύθυνε ο ίδιος όσον καιρό ήταν καθηγητής.

Το όνομα του Μ. Τριανταφυλλίδη συνδέθηκε αυτόματα με τη Νεοελληνική Γραμματική (της δημοτικής), την πρώτη επιστημονική γραμματική της νέας ελληνικής, με την οποία κωδικοποιήθηκε για πρώτη φορά με συστηματικό τρόπο ο νεοελληνικός δημοτικός λόγος. Λιγότερο γνωστή αλλά εξίσου σημαντική είναι η ιστορική Εισαγωγή στη Νεοελληνική Γραμματική, την οποία ολοκλήρωσε αμέσως ύστερα από την αποχώρησή του από το πανεπιστήμιο. Η πλούσια συγγραφική του δραστηριότητα συνεχίστηκε ως το τέλος της ζωής του, και αφορά κυρίως γλωσσολογικά, φιλολογικά και εκπαιδευτικά θέματα. Το σύνολο του έργου του Μ. Τριανταφυλλίδη περιλαμβάνεται στους οκτώ τόμους των Απάντων του, με τη δημοσίευση των οποίων εγκαινιάστηκε το εκδοτικό έργο του Ινστιτούτου.

Πληροφορίες

Τα γραφεία του Ινστιτούτου στεγάζονται στην αίθουσα 418 του Νέου Κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (541 24 Θεσσαλονίκη).
τηλ.: **2310 / 99-7128**
φαξ: **2310 / 99-7122**
ηλεκτρ. διεύθ.: **ins@phil.auth.gr**

- Εμμ. Κριαράς, *Γλωσσοφιλολογικές ανιχνεύσεις*,
- Χρ. Τζίτζιλής (επιμ.), *Νεοελληνικές διάλεκτοι*,
- Α. Τζιβανοπούλου (επιμ.), *Ορθογραφικό και κλιτικό λεξικό της νέας ελληνικής*,
- Σ. Τσολάκη (επιμ.), *Λεξικό βαφτιστικών ονομάτων*,
- Γ. Παπαναστασίου, Ε. Δελιαλή-Δάπη, *Ορθογραφικός οδηγός της νέας ελληνικής*,

καθώς και οι μεταφράσεις των βιβλίων:

- P. Chantraine, *Ετυμολογικό λεξικό της αρχαίας ελληνικής*,
- R. Selden, *Θεωρίες της λογοτεχνίας: από τον φορμαλισμό στον μεταδομισμό*,
- Y. Lavoinne, *Η γλώσσα των μέσων ενημέρωσης*.

Στην ιστοσελίδα του ινστιτούτου (<http://ins.phil.auth.gr>) διατίθεται μια συνεχώς ανανεούμενη βιβλιογραφία της νέας ελληνικής (επιμ.: Σ. Τσολακίδης).

Το σημερινό διοικητικό συμβούλιο το απαρτίζουν οι καθηγητές της Φιλοσοφικής Σχολής Γ. Μ. Παράσογλου, Μ. Σετάτος, Α.-Φ. Χριστίδης, Χ. Τζίτζιλής, Γ. Κεχαγιόγλου, Δ. Ιακώβ και ο καθηγητής της Σχολής Νομικών και Οικονομικών Επιστημών Ι. Μανωλεδάκης. Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου είναι ο καθηγητής Γ. Μ. Παράσογλου και διευθυντής του Ινστιτούτου ο Γ. Παπαναστασίου.

Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΑΣΦΥΚΤΙΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΜΠΕΤΟΝ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΡΥΠΟΥΣ

Φρένο στην ατμοσφαιρική ρύπανση με την ανάπτυξη χώρων πρασίνου

των
Θεμιστοκλή Κουϊμτζή
καθηγητή
του Τμήματος Χημείας Α.Π.Θ.
και **Σωτηρίου Τσιούρη**
καθηγητή
του Τμήματος Γεωπονίας Α.Π.Θ.

Οι περισσότερες πόλεις της χώρας μας έχουν πρόβλημα **ρύπανσης** λόγω του κυκλοφοριακού, της κεντρικής θέρμανσης, των βιομηχανιών και των βιοτεχνιών. Ειδικότερα στη **Θεσσαλονίκη** παρατηρούνται συχνά υπερβάσεις ορίων ηχορύπανσης και ρύπων της ατμόσφαιρας όπως είναι τα εισπνεύσιμα αιωρούμενα σωματίδια, το όζον, τα οξειδία του αζώτου κ.ά.

Η αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων είναι δύσκολη λόγω έλλειψης κατάλληλου χωροταξικού σχεδιασμού, πυκνής δόμησης, πλημμελούς συντήρησης των αυτοκινήτων και χαμηλής ποιότητας καυσίμων. Είναι κοινός τόπος ότι τα προβλήματα αυτά επιδεινώνονται.

Πέραν των όποιων μέτρων περιορισμού των ρύπων της ατμόσφαιρας, η βελτίωση του **πρασίνου στη Θεσσαλονίκη** θα μπορούσε να αποτρέψει την περαιτέρω επιδείνωση των προαναφερθέντων προβλημάτων. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι τα φυτά, εκτός από την ευρέως γνωστή ικανότητά τους για παραγωγή οξυγόνου μέσω της φωτοσύνθεσης, μπορούν να παγιδεύουν ή και να απομακρύνουν μέρος των ρύπων της ατμόσφαιρας μέσω της προσωρινής κατακράτησης ορισμένων σωματιδίων από το φύλλωμά τους ή μέσω της απορρόφησης διαφόρων αέριων ρύπων (π.χ. διοξείδιο του θείου, οξειδία του αζώτου, όζον) από τα στομάτια των φύλλων τους από όπου εισέρχεται και το διοξείδιο του άνθρακα για τη φωτοσύνθεση. Ορισμένα φυτά συμβάλλουν επίσης στο μετριασμό της ηχορύπανσης, βελτιώνουν την αισθητική αξία του τοπίου, δημιουργούν σκιερό και δροσερό περιβάλλον κατά το καλοκαίρι, παρέχουν ενδιαίτημα για διάφορα είδη πανίδας και συμβάλλουν στη διαπαιδαγώγηση των πολιτών.

Οι άνθρωποι που παρασύρονται δυστυχώς από βραχυπρόθεσμα μικροσυμφέροντα και τσιμεντοποιούν τα πάντα στερούν την πόλη από τις προαναφερθείσες ευνοϊκές επιδράσεις του πρασίνου. Είναι προφανές, λοιπόν, ότι η αποφυγή δημιουργίας μεγαλύτερου προβλήματος ρύπανσης στη Θεσσαλονίκη επιβάλλει την απαγόρευση της περαιτέρω τσιμεντοποίησης του εναπομείναντος πρασίνου, όπως και τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων, ώστε οι νέοι χώροι (π.χ. εγκαταλειμμένα στρατόπεδα, αεροδρόμια, πλατείες, ρέματα, περιφερειακή τάφρος με τις εκατέρωθεν ζώνες της) που θα παραχωρηθούν εκ μέρους του δημοσίου, να χαρακτηριστούν ως «**χώροι πρασίνου**». Η ενέργεια αυτή αποτελεί **μονόδρομο** στην προσπάθεια βελτίωσης της **ανθρώπινης πλευράς** της πόλης μας.

*Πρέπει να σταματήσει
η τσιμεντοποίηση του
εναπομένοντος πρασίνου
και νέοι χώροι όπως
εγκαταλειμμένα στρατόπεδα,
πλατείες, ρέματα κλπ
να χαρακτηρισθούν ως
αποκλειστικοί χώροι
πρασίνου.*

Το ανατολικό άκρο της νότιας πλευράς του Παρθενώνα την περίοδο της δραστηριότητας του λόρδου Έλγιν (αντίγραφο σχεδίου του G.B. Lusieri).

Με την ελληνική κουλτούρα να μεσουρανεί στις αρχές του 19ου αιώνα, η τέχνη, η αρχαιολογία, η ιστορία και η φιλολογία είχαν σχηματίσει έναν κοινό πυρήνα αλληλεπίδρασης, ελκύνοντας το ενδιαφέρον του αγγλικού κοινού και κυριαρχώντας σε όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής.

Η ΘΕΑ ΑΘΗΝΑ ΚΑΤΑΡΙΕΤΑΙ ΤΟ ΛΟΡΔΟ ΕΛΓΙΝ ΜΕ ΤΗ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΛΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΑ

Ήταν βράδυ της 17ης Μαρτίου του 1751, όταν το πλοίο, στο οποίο επέβαιναν οι Βρετανοί ταξιδιώτες Τζέιμς Στούαρτ και Νίκολας Ρέβελ, αγκυροβόλησε σ' ένα μικρό λιμάνι της ανατολικής Μεσογείου. Είχαν φτάσει στον προορισμό τους, σε μια ασημέντη επαρχιακή πόλη της οθωμανικής αυτοκρατορίας, την Αθήνα.

Η πολιτιστική αδικία δέλει γενναία πολιτική απόφαση

Και όμως αυτός ακριβώς ήταν ο στόχος τους και χρειάστηκε χρόνια προετοιμασίας για να τον πετύχουν. Επιτέλους έβλεπαν μπροστά τους τον τόπο των ονείρων τους. Δουλεύοντας για λογαριασμό της Εταιρείας των Ντιλετάντι (γόνων αριστοκρατικών οικογενειών που ήταν λάτρεις της τέχνης και συλλέκτες), ιδρυμένης από το 1732, με σκοπό να προβάλει την αρχαία ελληνική κουλτούρα και καλλιτεχνική παράδοση, οι δύο αρχιτέκτονες ολοκλήρωσαν την αποστολή τους όταν, δέκα χρόνια αργότερα, το 1762, παρουσίασαν τον πρώτο τόμο του έργου τους, με τίτλο *Οι αρχαιότητες των Αθηνών*, απο-

καλύπτοντας ένα θαυμαστό νέο κόσμο και δίνοντας μια καινούρια κατεύθυνση στις καλλιτεχνικές προτιμήσεις των Άγγλων, με την εισαγωγή της «ελληνικής μόδας» σε όλα τα πράγματα. Με την ελληνική κουλτούρα να μεσουρανεί στις αρχές του 19ου αιώνα, η τέχνη, η αρχαιολογία, η ιστορία και η φιλολογία είχαν σχηματίσει έναν κοινό πυρήνα αλληλεπίδρασης, ελκύνοντας το ενδιαφέρον του αγγλικού κοινού και κυριαρχώντας σε όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής.

της καθ. **Αικ. Δούκα-Καμπίογλου**
αντιπρυτάνεως Α.Π.Θ.

Η γοητεία που ασκούσαν τα ελληνικά γλυπτά, τα «μάρμαρα» όπως συνήθως τα αποκαλούσαν, και η έλξη των ταξιδιών και της τοπογραφίας ήταν οι κυρίαρχες τάσεις που οδηγούσαν τους Άγγλους προς τον «ελληνισμό» (εντός ή εκτός των ορίων της Μεγάλης Περίληψης, όπως ονομαζόταν το ταξίδι στις χώρες της Μεσογείου). Η Ελλάδα, είτε ως κλασικό παρελθόν είτε ως ανατολικό παρόν, έπαιζε το ρόλο του «διαφορετικού», αντανakλώντας και προσδιορίζοντας την ταυτότητα του Ευρωπαίου και λειτουργώντας ως το γοητευτικό «άλλο» που προκαλούσε την επιθυμία για περιπέτεια.

Συντρίμια φανταστικού παρελθόντος

Ίσως ο πιο γνωστός «περιηγητής» της εποχής υπήρξε ο λόρδος Βύρων. Η δική του περιήγηση όμως είναι ένα προσκύνημα και όχι μια τουριστική περιδιάβαση ή αρχαιολογική ανασκαφική αποστολή· και παρόλο που ανιχνεύει και προβάλλει τις αρχαιότητες, δεν το κάνει για να τις διασώσει – και οπωσδήποτε όχι για να τις «μεταφυτεύσει» στη χώρα του – αλλά για να ξαναθυμηθεί και να συνθέσει τα συντρίμια του φανταστικού παρελθόντος που γέννησε αυτά τα αριστουργήματα και που τώρα αποτελούν «μνημεία» του:

*Άσ' τους να πλησιάσουν αυτήν την καθαγιασμένη χώρα
και να διαβούν εν ειρήνῃ μέσ' απ' τη μαγική ερημιά:
Αλλ' ας λυπηθούν τα ιερά λείψανα – κανένα βέβηλο χέρι
να μη μολύνει το χώρο, που τόσο έχει μianθεί.*

Η επιμονή του Βύρωνα να τονίσει τον πένθιμο χαρακτήρα των ερειπίων διακηρύττει ότι τα «μάρμαρα» της Ελλάδας θα έπρεπε να διατηρηθούν ως ιερά μνημεία, υπομνηστικά μιας άλλης εποχής που έχει χαθεί για πάντα και όχι σαν ερείσματα που θα φέρουν την ποθητή πολιτική, πολιτισμική και καλλιτεχνική ανανέωση της Ευρώπης.

Βλέποντας τα ελγίνεια μάρμαρα

Για τον άλλο γνωστό Άγγλο ρομαντικό ποιητή, τον Τζων Κητς, η Ελλάδα ήταν ένας φανταστικός τόπος μύθων και θεών. Το Μάρτιο του 1817, όμως, ο ζωγράφος και στενός του φίλος Χέϊντον τον πήγε να δει τα πραγματικά «μάρμαρα» (που βρίσκονταν ήδη στην Αγγλία από το 1807, αποκολλημένα από τον Παρθενώνα με την άδεια του σουλτάνου, παραχωρημένα με φερμάνι της Πύλης στον Άγγλο πρεσβευτή και συλλέκτη λόρδο Έλγιν, ο οποίος μετά από έντονες διαβουλεύσεις και αντιδράσεις τα πούλησε στην αγγλική κυβέρνηση το 1816 για 35.000 λίρες).

Ο Χέϊντον ήταν ο βασικός υποστηρικτής της κυβερνητικής πρότασης σχετικά με την αγορά των γλυπτών του Παρθενώνα για το Βρετανικό Μουσείο, υποστηρίζοντας με ενθουσιασμό ότι «αν χάνονταν τα ελγίνεια μάρμαρα θα υπήρχε τέτοιο μεγάλο κενό στην τέχνη όπως θα συνέβαινε και στη φιλοσοφία αν δεν είχε γεννηθεί ο Νεύτων». Κάτω από την πνευματική καθοδήγηση του φίλου του, ο Κητς αφέθηκε στη μαγεία των ελληνικών γλυπτών και μετά από λίγο καιρό του έστειλε ένα γράμμα που περιείχε και δυο σονέτα. Ένα από αυτά ήταν το γνωστό ποίημα «Βλέποντας τα ελγίνεια μάρμαρα». Γοητευμένος από την ομορφιά της μορφής τους, προσπάθησε να αρθρώσει τα αισθήματα που ένιωθε στη θέα των γλυπτών, ή, με άλλα λόγια, την «ψυχική του περιπέτεια», όπως την αποκαλεί ο ίδιος.

Ο νεαρός ποιητής (ο Κητς ήταν τότε 22 χρονών και πέθανε από πυματίωση τέσσερα χρόνια αργότερα) ένιωθε ανίσχυρος ακόμη και να μιλήσει γι' αυτά τα συγκλονιστικά πράγματα. Ήταν μονάχα ένας «αδύναμος αετός», που περιέγραφε στο φίλο του τη συγκίνηση που του προκάλεσαν τα γλυπτά και την έκσταση που βίωσε:

*μια τέτοια παραζάλη πόνου
που σμίγει το ελληνικό μεγαλείο με την τραχιά
φθορά του χαμένου χρόνου – μια κυματώδη θάλασσα –
έναν ήλιο – μια σκιά μεγαλοσύνης.*

«Να κάνουν τα σαλόνια τους μι' απέραντη αγορά...»

Ο Βύρων γνώριζε πολύ καλά ότι η κατάντια της Ελλάδας πρόσφερε μοναδικές ευκαιρίες σε αδιάστατους εμπόρους που εκμεταλλεύονταν τόσο τα φιλελληνικά αισθήματα των Άγγλων όσο και τα αντικείμενα που τα προκαλούσαν. Ο ίδιος ομολογεί ότι κάποτε σκεφτόταν να αγοράσει το νησί της Ιθάκης, και ότι επίσης του είχε γίνει προσφορά για την πεδιάδα του Μαραθώνα αντι 900 λιρών· επομένως είχε δοκιμάσει τον πειρασμό να υποκύψει στο σφετερισμό ξένης ιδιοκτησίας.

Η περιφρόνηση που ένιωθε για τις εξευτελιστικές πράξεις του λόρδου Έλγιν, αλλά και για τους Άγγλους τεχνοκρίτες που υποστήριξαν την αγορά των «μαρμάρων», εγγράφεται με μοναδικό τρόπο στα ποιήματά του *Το προσκύνημα του Τσάιλντ Χάρολντ* και *Η κατάρα της Αθηνάς*. Ακόμη από το 1809, στο πρωτόλειο έργο του Άγγλοι βάρδοι

Ελαιογραφία του λόρδου Βύρωνα με ελληνική ενδυμασία, που βρίσκεται στο Μουσείο Μπενάκη.

Ο λόρδος Έλγιν.

και Σκώτοι κριτικοί, ο λόρδος Βύρων ξεκίνησε τις επικρίσεις κατά του «άλλου» Άγγλου ευγενούς, του συμπατριώτη του λόρδου Έλγιν:

Άστε τους Αμπερντίν και Ελγιν να κυνηγάν
της δόξας τη σκιά σαν αρχαιοκάπηλοι που 'ναι·
να σπαταλάν χιλιάδες για του Φειδία τα φρικιά,
μνημεία κακορίζικα κι αρχαία κολωβά·
να κάνουν τα σαλόνια τους μι' απέραντη αγορά
για κούτσουρα της τέχνης, ακρωτηριασμένα.

Περίπου την ίδια εποχή, ο Βύρων συνέθετε και άλλους στίχους που καυτηρίαζαν τον Έλγιν και που εμφανίστηκαν στη δεύτερη ενότητα του ποιήματος *Το προσκήνυμα του Τσάιλντ Χάρολντ* στα 1812· εδώ παρακαλεί τη φύση να σεβαστεί αυτό που έχει βεβηλωθεί από το ανθρώπινο χέρι:

Ήλιε του πρωϊνού, ανάτειλε! πλησίασε εδώ!
Έλα — μα μη μολύνεις τούτη την άμοιρη υδρία!

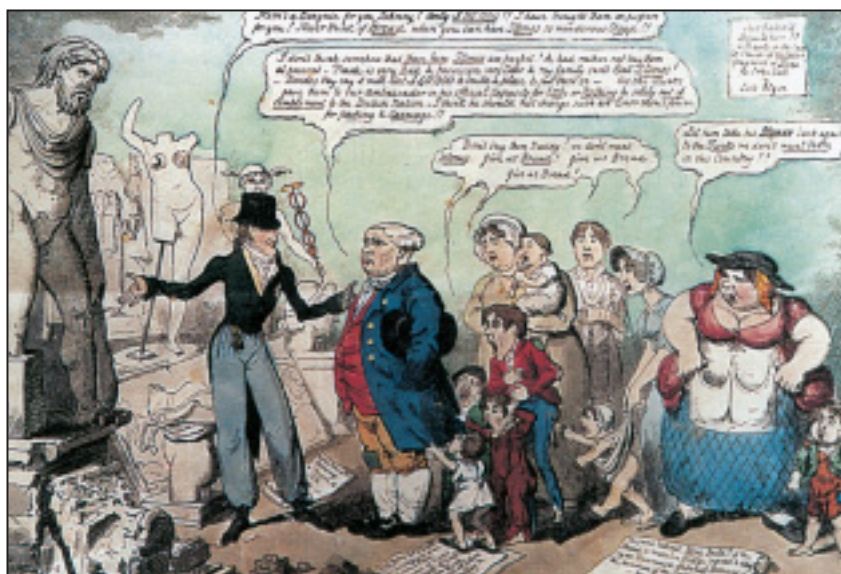
Ιδιαίτερα μετά τη διαμονή του στην Αθήνα, όπου είχε τη δυνατότητα να δει με τα ίδια του τα μάτια την καταστροφή που είχαν προκαλέσει στον Παρθενώνα οι πράκτορες και συνεργάτες του Έλγιν, ο δημόσιος ποιητικός του λόγος (αλλά και οι προσωπικές του εκμυστηρεύσεις στα ημερολόγια και τις επιστολές του) είναι ακόμη πιο δηκτικός και ανελέητος.

Θησαυρός ενός ανήμπορου λαού

Γράφοντας την *Κατάρρα της Αθηνάς* (1811) στο μοναστήρι των Καπουτσίνων στην Αθήνα, πολύ κοντά στο σημείο όπου ο Έλγιν είχε διαπράξει τη λεηλασία του, ο Βύρων στηλίτευσε το «βάρβαρο» καταπατητή του πολιτισμού, εκφράζοντας ταυτόχρονα αγανάκτηση και θλίψη για την ελαφρότητα και απάθεια, με την οποία μια πολιτισμένη χώρα μπορούσε να οικειοποιηθεί τους θησαυρούς ενός ανήμπορου λαού. Ενώ στοχαζόταν για όλα αυτά, ξαφνικά εμφανίστηκε μπροστά του η μορφή της Αθηνάς και καταράστηκε όχι μόνο το Σκωτσέζο λόρδο Ελγιν και τους συνενόχους του που συμμετείχαν στο «βιασμό» της Αθήνας, αλλά και όλους του Άγγλους «θαυμαστές» και αποδέκτες των γλυπτών του Παρθενώνα:

Πρώτα στο κεφάλι πάνω αυτού πού 'κανε το κακό
η κατάρρα μου θα πέσει, — σ' αυτόν και στη γενιά του ολόκληρη:
Χωρίς μια σπίθα νοητής φωτιάς
θάν' οι γιοί του όλοι σαν το γεννήτορα ανόητοι.

Λόρδος Έλγιν ή λόρδος Βύρων; Η πολιτική απόφαση των Άγγλων ας αφουγκραστεί μια δική τους (ποιητική) φωνή για να αποκαταστήσει τη μεγάλη πολιτιστική αδικία.

Λιθογραφία του 1816,
που σατιρίζει
το λόρδο Έλγιν.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

Η εθελοντική και ενεργός παρακολούθηση των προγραμμάτων από έμπειρα μέλη Δ.Ε.Π. συνεισφέρει στον εμπλουτισμό των συζητήσεων και των ρεαλιστικών προτάσεων.

Με πρόσκληση της Επιστημονικής Εταιρείας Ιατρικής Εκπαίδευσης συναντήθηκαν στις 7.2.2004 στην Αθήνα οι πρόεδροι των τμημάτων Ιατρικής της χώρας και συζητήσαν σε στρογγυλό τραπέζι το ερώτημα: Πρέπει να εκπαιδεύονται οι εκπαιδευτές; Πώς, πότε και πού πρέπει να γίνεται αυτό; Το ερώτημα μπαίνει επίσημα και σε πανελλαδικό επίπεδο. Στη Θεσσαλονίκη όμως, γίνεται πράξη εδώ και δύο χρόνια (Α΄, Β΄ και Γ΄ Προγράμματα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών) στο Τμήμα Ιατρικής.

Στη συνάντηση της Αθήνας συζητήθηκε η ανάπτυξη της εκπαιδευτικής πραγματικότητας στην Ελλάδα, έγινε ανασκόπηση για το τι γίνεται στο εξωτερικό και οι επιμέρους εμπειρίες όλων ανέδειξαν την ανάγκη μιας γενναίας προσπάθειας για την αναβάθμιση των ιατρικών σπουδών. Παράμετρος αυτής της διαδικασίας ήταν η συναπόφαση για οργάνωση σεμιναρίων και προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών.

Η αλήθεια είναι, ότι τα τελευταία 30 χρόνια, η επιστήμη της ιατρικής εκπαίδευσης αποτέλεσε αντικείμενο προβληματισμού και εφαρμογής σε ιατρικές σχολές του εξωτερικού, αρχικά, σε μερικές πρωτοπόρες σχολές (Mc Master στον Καναδά, Dundee στη Σκωτία, Western-Reserve στις Η.Π.Α., Maastricht στην Ολλανδία) και στη συνέχεια σχεδόν σε όλες τις ιατρικές σχολές της Ευρώπης, των Η.Π.Α., της Αυστραλίας, αλλά και σε πολλές χώρες της Αφρικής και της Ασίας.

Σήμερα, οργανωμένα τμήματα-γραφεία ιατρικής εκπαίδευσης αποτελούν συστατικό δομής και λειτουργίας σε κάθε σύγχρονη ιατρική σχολή. Δεκάδες επιστημονικά περιοδικά δημιουργήθηκαν και συνδέουν την κοινή προσπάθεια, ενώ συνέδρια, σεμινάρια και πρωτοβουλίες συμπληρώνουν το δίκτυο.

Η πρώτη προσπάθεια

Πριν 20 χρόνια το Τμήμα Ιατρικής Α.Π.Θ. έστειλε 3 μέλη Δ.Ε.Π. για εκπαίδευση στο Dundee. Επίσης, φοιτητές της Ιατρικής επισκέφθηκαν, στο πλαίσιο ερευνητικού προγράμματος, όλα τα ιατρικά τμήματα της χώρας και κατέθεσαν μια ενδιαφέρουσα αξιολόγηση.

Η Ομάδα Μελέτης Ιατρικής Εκπαίδευσης (Ο.Μ.Ι.Ε.) εκπόνησε στα 1986 και παρουσίασε με επιτυχία πρόταση οργάνωσης σπουδών και προγράμματος για την Ιατρική Σχολή της Θεσσαλίας. Αλλά οι προσπάθειες δεν είχαν συνέχεια.

Στο Τμήμα Ιατρικής Α.Π.Θ., τα προβλήματα εκπαίδευσης και η ανάγκη αλλαγών συζητήθηκαν επανειλημμένα. Οι προβληματισμοί και οι άτολμες αρχικά προσπάθειες, οδήγησαν εδώ και τρία χρόνια σε μια ριζοσπαστική και ταυτόχρονα σταδιακή διαδικασία αναβάθμισης σπουδών και λειτουργιών. Ο ενστερνισμός και η στήριξη

Οι εκπαιδευτικοί εκπαιδεύονται

του **Αθ. Τριαρίδη**

επιστ. συνεργάτη
Γραφείου Εκπαίδευσης,
εκπαιδευόμενου στο Γ΄ Πρόγραμμα

Αποβλέπει κυρίως στην ενημέρωση του διδακτικού προσωπικού σε θέματα εκπαιδευτικής λειτουργίας, από τη μαθησιακή διαδικασία ως την αποτελεσματικότητα της κλινικής άσκησης.

Η απόλυτη συμπαράταξη και καθοδήγηση των προγραμμάτων από τη διοίκηση του Τμήματος Ιατρικής, εγγυάται τη σύνδεσή τους με ολόκληρη τη διαδικασία αναβάθμισης σπουδών και λειτουργιών.

Οι στόχοι του προγράμματος

Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών που ξεκίνησε στο Τμήμα Ιατρικής και συνεχίζεται μέχρι σήμερα είχε ως στόχους:

- Την ενημέρωση των εκπαιδευτών σε θέματα της εκπαιδευτικής λειτουργίας (από τη μαθησιακή διαδικασία ως την αποτελεσματικότητα της κλινικής άσκησης), τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό.
- Την ανάδειξη, μέσα από τις εισηγήσεις, των προβλημάτων λειτουργίας μέσα στο Τμήμα Ιατρικής του Α.Π.Θ.
- Την ενθάρρυνση πρωτοβουλιών από το Δ.Ε.Π. στην καθημερινή εκπαιδευτική λειτουργία του και την εμπλοκή του στη διαδικασία αναβάθμισης.

της προσπάθειας από τη διοίκηση του Τμήματος (καθηγητές Α. Μηνάς, Ι. Μπόντης, Α. Μάνθος), ήταν το κρίσιμο σημείο που εξασφάλισε το ενιαίο, το θεσμικό και την προοπτική του προγράμματος.

Με πρωτοβουλία μελών Δ.Ε.Π. και της διοίκησης του Τμήματος, η γενική συνέλευση αποφάσισε να τροχοδρομήσει σε δύο φάσεις (2002-2006, 2006-2010) αυτή την εξέλιξη, με στόχο τη βαθμιαία αλλαγή προγραμμάτων, διαδικασιών, ατμόσφαιρας (εκπαιδευτικού περιβάλλοντος) και αποδοτικότητας.

Ως αναγκαία συνθήκη, προσδιορίστηκε η αλλαγή να γίνει συλλογικά, συμμετοχικά, χωρίς αναστατώσεις. Το απαράδεκτα μεγάλο μέγεθος του Τμήματος Ιατρικής (5.000 φοιτητές και 500 μέλη Δ.Ε.Π.), η έλλειψη πόρων και μια δομημένη ατμόσφαιρα απογοήτευσης δεν ήταν και οι πιο κατάλληλες συνθήκες για ένα τέτοιας προοπτικής εγχείρημα. Αλλά ξεκίνησε.

Οι πρώτες ενέργειες ήταν η δημιουργία ενός γραφείου εκπαίδευσης, η διάχυση των στόχων, η έκδοση ενημερωτικού δελτίου, η εκπόνηση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας, ξεχωριστά για τις προπτυχιακές σπουδές, τις μεταπτυχιακές σπουδές και συνολικά για το Τμήμα. Συναντήσεις, οργάνωση δικτύων και πιλοτικές πρωτοβουλίες, αναδείκνυαν καθημερινά τις δυσκολίες και τις δυνατότητες.

Γρήγορα έγινε φανερό ότι τόσο το μέγεθος της κρίσιμης μάζας του Δ.Ε.Π., όσο και οι δομημένες στάσεις διδασκόντων αλλά και φοιτητών, δεν μπορούσαν να εγγυηθούν την αποτελεσματικότητα της προσπάθειας.

Έτσι αναδείχθηκε η ανάγκη να οργανωθεί η εκπαίδευση εκπαιδευτών και ταυτόχρονα η μύηση και εμπλοκή των φοιτητών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Σταδιακά βήματα

Το Α΄ Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ξεκίνησε το Σεπτέμβριο του 2002, είχε εξαμηνιαία διάρκεια και το παρακολούθησαν 37 μέλη Δ.Ε.Π. της Ιατρικής από όλες τις βαθμίδες. Το πρόγραμμα στήριξαν με τη συμμετοχή και εισηγήσεις τους, καθηγητές της Ιατρικής, Φιλοσοφικής (Παιδαγωγικό, Ψυχολογίας), της Κτηνιατρικής, του Πολυτεχνείου. Το πρόγραμμα ήταν σκληρό και κουραστικό με πολλές ώρες κάθε εβδομάδα.

Το Β΄ εξαμηνιαίο Πρόγραμμα (Φεβρουάριος 2003-Ιούλιος 2003) με 42 συμμετέχοντες, έγινε πιο ξεκούραστο, περισσότερο αποδοτικό και επιβεβαίωσε τελικά την αίσθηση των εκπαιδευμένων, ότι πρέπει και μπορεί να γίνει η αναβάθμιση και ότι δημιουργήθηκε «αίσθημα ομάδας». Στο Β΄ Πρόγραμμα έγινε εμπλουτισμός των φακέλων εκπαιδευτικού υλικού που διανέμονται και εμπεδώθηκε η ψηφιακή ενδοεπικοινωνία.

Το πνεύμα της εκπαίδευσης εκπαιδευτών συνεχίστηκε και έξω από το πρόγραμμα, μέσα από τη συμμετοχή στα δίκτυα εκπαίδευσης, τη δραστηριότητα στους τομείς,

τη συμμετοχή στο Νέο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, τις ομάδες μελέτης στόχων, τα Γραφεία Στήριξης της Εκπαίδευσης κατά νοσοκομείο.

Το **Γ' Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών** (Οκτώβριος 2003-Μάρτιος 2004) με 39 εκπαιδευόμενους που παρακολουθούμε σήμερα, εμπλουτίστηκε με τρεις σημαντικές καινοτομίες:

- τη συμμετοχή στην ομάδα των εισηγητών, καθηγητών από άλλες ιατρικές σχολές της χώρας, για αμφίδρομη διάχυση της πληροφορίας και διασύνδεση,
- τη συμμετοχή στην παρακολούθηση και μικρού αριθμού καθηγητών από τα Τ.Ε.Ι. Νοσηλευτικής, καθώς και νέων επιστημόνων, από το χώρο των επιστημονικών συνεργατών και του Ε.Σ.Υ.,
- τη (φαινομενικά άσχετη με το πρόγραμμα) εμπλοκή των φοιτητών, σε ένα πιλοτικό, φροντιστηριακό, διατομεακό, επιλεγόμενο μάθημα, με αντικείμενο την Ιατρική Εκπαίδευση. Η παρακολούθηση της πορείας αυτής της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτέλεσε, για τους εκπαιδευόμενους στο Γ' Πρόγραμμα, πεδίο παρατηρήσεων, άσκησης και πρακτικής εφαρμογής.

Η στήριξη των προγραμμάτων από καθηγητές, παιδαγωγούς, ψυχολόγους και τεχνοκράτες διαμορφώνει μια ευρύτερη προοπτική από την επιδίωξη κατάρτισης και επιμόρφωσης.

Με όπλο την εμπειρία

Για τους οργανωτές αυτών των προγραμμάτων (Γραφείο Εκπαίδευσης), η εκπαίδευση εκπαιδευτών διεύρυνε τον αριθμό των εμπλεκόμενων στην αναβάθμιση σπουδών και λειτουργιών, ανέδειξε πρακτικούς στόχους και στηρίζει τα παραπέρα βήματα.

Και αν ακόμα δεν συμβαίνουν τα παραπάνω –στο βαθμό που διαβεβαιώνουν οι αισιόδοξοι–, και μόνο το γεγονός ότι αναγνωρίζεται ότι η διαδικασία εκπαίδευσης δεν πρέπει να στηρίζεται στην εκλογή μόνο ενός μέλους Δ.Ε.Π., ή την «επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος», αλλά στη γνώση και στη σχεδιασμένη υλοποίηση, αποτελεί μια σπουδαία κατάκτηση. Η αποδοχή από τους φοιτητές της προοπτικής βελτιώσεων είναι μια ικανοποίηση.

Θα ήταν χρήσιμη η αξιοποίηση των εμπειριών αυτής της προσπάθειας και από άλλα Τμήματα του Α.Π.Θ.; Το ερώτημα, –εκτός αιθούσης του Προγράμματος– απευθύνεται στους δασκάλους μας στο πρόγραμμα, καθηγητές Ξωχέλλη, Ευκλείδη, Τερζή κ.ά. αλλά και στις πρυτανικές αρχές. Οπωσδήποτε, μια τέτοια προοπτική θα στήριζε ακόμη περισσότερο τα Προγράμματα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών στην Ιατρική.

Εισηγητές από άλλες Ιατρικές Σχολές εμπλουτίζουν τις εμπειρίες και τον προβληματισμό (στη φωτογραφία εισήγηση από τον πρόεδρο του Τμήματος Ιατρικής της Πάτρας, καθηγητή Δ. Μπινικό).

Μαθήματα περιβαλλοντικής συνείδησης από το πανεπιστήμιο

Δεν είναι μόνο η ηλεκτροδότηση του πανεπιστημίου με φυσικό αέριο και η ανακύκλωση των φυτικών υλικών του πανεπιστημίου που το καθιστούν παράδειγμα περιβαλλοντικής ευαισθησίας.

Μια νέα δράση του Α.Π.Θ. έρχεται να προστεθεί στην ευρύτερη προσπάθεια για οικολογική συμπεριφορά και αναβάθμιση του περιβάλλοντος. Πρόκειται για την υπογραφή συνεργασίας του πανεπιστημίου με το Σύνδεσμο Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Μείζονος Θεσσαλονίκης και αφορά στην ανακύκλωση 160 τόνων χαρτιού πιλοτικά για τέσσερις μήνες.

Αν το εγχείρημα πετύχει, προβλέπεται η επέκταση της συνεργασίας για επιπλέον ενός ως δύο τόνους αλουμινίου και πλαστικού.

Ήδη έχουν τοποθετηθεί ειδικοί κάδοι στο κτίριο Διοίκησης, στο κτίριο της Νομικής και της Κεντρικής Βιβλιοθήκης.

Ανακύκλωση γυαλιών οράσεως και ηλίου

Η άλλη πρωτότυπη δράση του πανεπιστημίου σχετικά με την ανακύκλωση υλικών συνίσταται στη συνεργασία με το διεθνή οργανισμό Vision Aid Overseas για την εκμετάλλευση σκελετών γυαλιών ηλίου, που θα χρησιμοποιηθούν από ανθρώπους χωρών του τρίτου κόσμου.

Το πρόγραμμα έχει ξεκινήσει από τον Ιανουάριο και μέχρι στιγμής βαίνει επιτυχώς.

Η πρωτοπόρα αυτή δράση πραγματοποιείται ύστερα από πρόταση συνεργασίας του συλλόγου αποφοίτων του Κολεγίου «Ανατόλια».

Καλύτερος κί' απ' το όνομά του...

Πάγκαλος Σακελλάρης

Είναι δύσκολο πολύ, να γράψεις για κάτι πολύ γνωστό και να αποδώσεις με δυο μόνο λόγια, είναι δύσκολο πολύ, να γράψεις δυο λόγια για τον Πάγκαλο, το δικό μας αγαπημένο άνθρωπο, τον άνθρωπο με το χαμόγελο, αυτόν που θεωρούνταν η προσωποποίηση της καλοσύνης, της ανθρωπιάς αλλά και του ΚΟΥΡΑΓΙΟΥ χωρίς τελειωμό.

Πώς να χρησιμοποιήσεις παρατατικό για τον Πάγκαλο που μ' όλα όσα πέρασε, εξακολουθούσε, ακόμη και πριν μόλις λίγες μέρες να δίνει κουράγιο και ελπίδα στους συνανθρώπους μας, που χτυπήθηκαν απ' το ίδιο κακό.

Ήταν για μας ένας καθημερινός ήρωας –αγωνιστής της ζωής– δουλευτάρης και πάντα με το χαμόγελο και τη διάθεση να διακωμωδήσει ακόμη και τις πιο δυσάρεστες καταστάσεις.

Το όνομά του ήταν ο χαρακτήρας του και δεν ήταν τυχαίο.

Φίλε μου καλέ, «γιατρέ», μόνο να ΄ξερες σε πόσο δύσκολη θέση μας έφερες όταν μάθαμε ότι έφυγες, ήταν η πρώτη και η τελευταία φορά που μας τα χάλασες, σίγουρα χωρίς να το θέλεις.

Ας είναι. Ξεκουράστηκες, όπως πολλές φορές θα ήθελες, μέσα στη σκληρή καθημερινότητα της διπλής βάρδιας και του αγώνα για την οικογένεια.

Η Χαρούλα, η Μάγδα, ο Άκης πάνε καλά και θα πάνε καλύτερα και σίγουρα από ψηλά θα χαίρεσαι όπως θα χαίρεται πέρα από τη θλίψη της και η Μαρία σου.

«Γιατρέ», δε σου χρειάζονται λόγια μεγάλα και κούφια, τιμές και παράτες, αν και του δημοτικού όπως έλεγες, μας έδωσες όλους μαθήματα αξιοπρέπειας, ανθρωπιάς και προπαντός αισιοδοξίας, για τον αγώνα της ζωής. Γι' αυτό σου πρέπει μια τιμή:

Να μη σε ξεχάσουμε ποτέ.

Τάσος Μπαγιάτης

Το ελληνικό πανεπιστήμιο ζει τη δική του άνοιξη	1
Επιτέλους, άνοιξη μετά από 13 χειμώνες!	2
Η Φοιτητική Λέσχη εκσυγχρονίζεται	5
Ο σύγχρονος Ιάσων επιστρέφει στον Πόντο το χρυσόμαλλο δέρασ	8
Ψηφιακή ξενάγηση στη Βεργίνα του Φιλίππου και του Αλέξανδρου	12
ΤΟ ΘΕΜΑ: ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ.....	13-34
Ένα δυναμικό κύτταρο στον ιστό του πανεπιστημίου	14
Όλου του κόσμου οι φυλές	19
Αδικαιολόγητη αυστηρότητα για την άδεια παραμονής.....	24
Ο ΕΡΑΣΜΟΣ περπάτησε στο Α.Π.Θ.	26
Το Α.Π.Θ. μεριμνά για τους αλλοδαπούς φοιτητές του	30
Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας: Συνάντηση λαών και πολιτισμών.....	32
Άρχισε η ανέγερση των νέων κτιρίων της Γεωπονίας στο Αγρόκτημα	35
Έδρα UNESCO του Α.Π.Θ.	36
Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών	38
Φρένο στην ατμοσφαιρική ρύπανση με την ανάπτυξη χώρων πρασίνου.....	41
Η πολιτιστική αδικία θέλει γενναία πολιτική απόφαση	42
Οι εκπαιδευτικοί εκπαιδεύονται	45
Μικρές ειδήσεις	48

Περιοδική έκδοση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

- Το περιοδικό διευθύνεται από συντακτική επιτροπή

Πρόεδρος: **Αικατερίνη Δούκα-Καμπίτογλου**, αντιπρόεδρος, καθηγήτρια του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας

Μέλη: **Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη**, καθηγήτρια του Τμήματος Φιλολογίας
Δημήτρης Αραβαντινός, αναπλ. καθηγητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών
Δέσποινα Βώκου, καθηγήτρια του Τμήματος Βιολογίας
Ηλίας Ελευθεροχωρινός, καθηγητής του Τμήματος Γεωπονίας
Παναγιώτα Κραββαρίτου, καθηγήτρια του Τμήματος Νομικής
Στυλιανή Λάββα, λέκτορας του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών
Αναστάσιος Μάνθος, καθηγητής του Τμήματος Ιατρικής
Άννα Παναγιωταρέα, αναπλ. καθηγήτρια του Τμήματος Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε.
Ευαγγελία Τρέσσου-Φατούρου, αναπλ. καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
Νικόλαος Τσινίκας, καθηγητής του Τμήματος Αρχιτεκτόνων

Συντονιστής: **Νικόλαος Τσακίρης**, Ε.Ε.Δι.Π. ΙΙ του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών

Ρεπορτάζ: **Αικατερίνη Παλιγιάννη**, φοιτήτρια Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών
Ευγενία Πατρώνη, φοιτήτρια του Τμήματος Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε.

Φωτογραφική επιμέλεια: **Γιώργος Θεοδουλίδης**, φοιτητής του Τμήματος Αρχιτεκτόνων

Ηλεκτρ. σελιδοποίηση-φύλμ: **θέμα**, Κων/νος Κωτούλας & Σία Ε.Ε., Κερασούντος 46, τηλ. 2310/421405

Εκτύπωση: **Βασίλης Μπούρης**, Τραπεζούντος 67, τηλ. 2310/414980

Διεύθυνση επικοινωνίας: Γραφείο Τύπου Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Κτίριο Κ. Καραθεοδωρή (πρ. Διοίκησης)
Πανεπιστημιούπολη Α.Π.Θ., 54124 Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310/996778, φαξ: 2310/996730

- Κείμενα για δημοσίευση γίνονται δεκτά, εφόσον είναι ενυπόγραφα και εγκρίνονται από τη συντακτική επιτροπή. Τα κείμενα δεν επιστρέφονται.
- Επιτρέπεται κάθε αναδημοσίευση, με υποχρέωση αναφοράς του περιοδικού ως πηγής.